

Ingrid Sundin

Från: Ann-Britt Eriksson <ann-britt.eriksson@regeringskansliet.se>
Skickat: den 12 december 2022 15:35
Till:

Bifogade filer:

Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter. Svar senast den 8 januari 2023
Remissmissiv .pdf; PM Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter TGA.pdf; Bilaga radets-förordning--eu-20221854-av-den-6-oktober-2022-om-en-krisintervention-for-att-komma-till-ratta-med-de-hoga-energipriserna.pdf

Uppföljningsflagga:
Flagga:

Följ upp
Har meddelandeflagga

Kategorier: Ingrid
AppServerName: p360_prod
DocumentID: RR 2022-297:01
DocumentIsArchived: -1

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 8 januari 2023**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till viktor.berg@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2022/03328 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Ulf Olovsson

Kansliråd

Hälsningar

Ann-Britt Eriksson

Assistent

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

103 33 Stockholm

Tel. 08-405 16 31

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen, Enheten för
mervärdesskatt och punktskatter
Rättssakkunnig
Viktor Berg
0738230647

**Remiss av promemorian Tillfällig skatt på vissa elproducenters
överintäkter**

Remissinstanser

- 1 Affärsverket svenska kraftnät
- 2 Energiföretagen Sverige
- 3 Energigas Sverige
- 4 Energimarknadsinspektionen
- 5 E.ON Sverige AB
- 6 EPEX SPOT
- 7 Finansinspektionen
- 8 Fortum Sverige AB
- 9 Förvaltningsrätten i Falun
- 10 Företagarna
- 11 Google Sverige
- 12 Integritetsskyddsmyndigheten
- 13 Kammarrätten i Sundsvall
- 14 Konkurrensverket
- 15 Kronofogdemyndigheten
- 16 Nasdaq (Stockholm)
- 17 Nord Pool (Stockholm)
- 18 Näringslivets Skattedelegation
- 19 Regelrådet

- 20 Skatteverket
- 21 Skellefteå Kraftaktiebolag
- 22 Statens energimyndighet
- 23 Svensk solenergi
- 24 Svensk vindenergi
- 25 Svensk vindkraftförening
- 26 Svenskt Näringsliv
- 27 Sveriges Kommuner och Regioner
- 28 Swedegas
- 29 Uniper
- 30 Vattenfall AB

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 8 januari 2023**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till viktor.berg@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2022/03328 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Ulf Olovsson
Kansliråd

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2022/1854

av den 6 oktober 2022

om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 122.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Mycket höga priser på elmarknaderna har noterats sedan september 2021. Såsom Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 ⁽¹⁾, angav i sin slutliga bedömning av utformningen av unionens grossistmarknad för el i april 2022 är detta främst en följd av det höga priset på gas, som används som insatsvara för elproduktion. Naturgaseldade kraftverk behövs ofta för att tillgodose efterfrågan på el när efterfrågan är som störst under dygnet eller när de volymer el som produceras med hjälp av annan teknik, exempelvis kärnkraft, vattenkraft eller variabla förnybara energikällor, inte räcker till för att täcka efterfrågan. Upptäckningen sedan februari 2022 av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som är en avtalsslutande part i fördraget om energigemenskapen ⁽²⁾, har lett till en markant minskning av gasleveranserna. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har också skapat osäkerhet om tillgången på andra råvaror, såsom stenkol och råpetroleum, som används i kraftverksanläggningar. Detta har lett till betydande ytterligare ökningar av och volatilitet i elpriset.
- (2) Den senaste tidens betydligt minskade leveransvolym av gas och ökade avbrott i gasleveranserna från Ryssland pekar på en betydande risk för att de ryska gasleveranserna kan komma att upphöra fullständigt inom en snar framtid. För att öka unionens försörjningstrygghet för energi har rådet antagit förordning (EU) 2022/1369 ⁽³⁾, som föreskriver en frivillig minskning av efterfrågan på naturgas med minst 15 % från och med den 1 augusti 2022 till och med den 31 mars 2023 och ger rådet möjlighet att tillkännage unionsberedskap med avseende på försörjningstryggheten för gas, vilket utlöser en unionsomfattande obligatorisk minskning av efterfrågan på gas.
- (3) Parallellt med detta har de exceptionellt höga temperaturer som noterades sommaren 2022 pressat upp efterfrågan på el för kylning och ökat trycket på elproduktionen, samtidigt som elproduktion som bygger på viss teknik har legat betydligt under historiska nivåer på grund av tekniska och väderberoende omständigheter. Detta beror främst på en exceptionell torka som lett till i) ett bortfall av elproduktion från kärnkraftverk i olika medlemsstater till följd av bristen på tillgängligt kylvatten, ii) knapp vattenkraftproduktion, och iii) låga vattennivåer i större floder vilket har haft en negativ inverkan på transporten av råvaror som används som insatsbränsle för elproduktion. Denna extraordinära situation innebär att mängden el som produceras från naturgaseldade kraftverk har varit fortsatt hög

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 av den 5 juni 2019 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 158, 14.6.2019, s. 22).

(2) EUT L 198, 20.7.2006, s. 18.

(3) Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1).

och bidragit till exceptionellt och onormalt höga elpriser i grossistledet. Trots den minskade tillgången till produktionskapacitet i vissa medlemsstater har handelsutbyten med el mellan medlemsstaterna bidragit till att undvika incidenter rörande försörjningstryggheten och till att minska prisvolatiliteten på unionens marknader, vilket har stärkt de enskilda medlemsstaternas motståndskraft mot prischocker.

- (4) Prisuppgången på grossistmarknaderna för el har lett till kraftiga öknings av slutkundspriserna på el, som förväntas fortsätta inför nästa uppvärmningssäsong och gradvis spridas vidare till de flesta konsumentavtal. Den kraftiga ökningen av gaspriserna och den därav följande efterfrågan på alternativa bränslen har också lett till en ökning av priserna på andra råvaror såsom råpetroleum och kol.
- (5) Alla medlemsstater har påverkats negativt av den nuvarande energikrisen, om än i olika utsträckning. Den skarpa ökningen av energipriserna bidrar avsevärt till den allmänna inflationen i euroområdet och bromsar den ekonomiska tillväxten i unionen.
- (6) Det behövs därför snabba och samordnade åtgärder på unionsnivå. Inrättandet av en krisintervention skulle göra det möjligt att tillfälligt minska risken för att elpriserna och elkostnaderna för slutkunder når nivåer som är ännu mindre hållbara och att medlemsstaterna antar icke samordnade nationella åtgärder som skulle kunna äventyra försörjningstryggheten på unionsnivå och medföra en ytterligare börda för industrin och konsumenterna i unionen. Det krävs en samordnad insats, i en anda av solidaritet, från medlemsstaternas sida under vintersäsongen 2022–2023 för att mildra effekterna av de höga energipriserna och säkerställa att den nuvarande krisen inte leder till bestående skada för konsumenterna och ekonomin, samtidigt som hållbarheten i de offentliga finanserna bevaras.
- (7) De nuvarande avbrotten i gasleveranserna, den minskade tillgången till vissa kraftverk och de konsekvenser detta får för gas- och elpriserna utgör ett allvarligt försörjningsproblem i fråga om gas- och elenergiprodukter i den mening som avses i artikel 122.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Det finns en allvarlig risk för att situationen förvärras ytterligare under vintersäsongen 2022–2023 i fall av ytterligare avbrott i gasleveranserna och en kall vintersäsong som driver upp efterfrågan på gas och el. En sådan ytterligare försämring skulle kunna leda till att priserna på gas och andra energiråvaror pressas upp, vilket skulle få konsekvenser för elpriserna.
- (8) Störningarna på energimarknaden, som orsakats av en av de viktigaste marknadsaktörerna som på konstlad väg har minskat gasförsörjningen i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, och det hybridkrig som därigenom förs, har skapat en krissituation som kräver att det antas en rad brådskande, tillfälliga och exceptionella åtgärder av ekonomisk karaktär för att hantera de ohållbara effekterna på konsumenter och företag. Om krisen inte åtgärdas snabbt kan den få allvarliga negativa effekter på inflationen, marknadsaktörernas likviditet och ekonomin som helhet.
- (9) Det krävs enade och väl samordnade unionsomfattande åtgärder för att hantera den kraftiga ökningen av elpriserna och deras inverkan på hushållen och industrin. Icke samordnade nationella åtgärder skulle kunna påverka den inre energimarknadens funktion, äventyra försörjningstryggheten och leda till ytterligare prisökningar i de medlemsstater som drabbats hårdast av krisen. Att skydda den inre elmarknadens integritet är därför avgörande för att bevara och stärka den nödvändiga solidariteten mellan medlemsstaterna.
- (10) Även om vissa medlemsstater kan vara mer utsatta för effekterna av ett avbrott i de ryska gasleveranserna och de därav följande prisökningarna kan alla medlemsstater bidra till att begränsa den ekonomiska skada som orsakas av sådana avbrott genom att införa lämpliga åtgärder för att minska efterfrågan. Minskad efterfrågan på el på nationell nivå kan ha en positiv effekt på elpriserna i hela unionen eftersom elmarknaderna är sammankopplade och besparingar i en medlemsstat därmed gynnar även andra medlemsstater.

- (11) Icke samordnade tak för marknadsintäkter från el från producenter med lägre marginalkostnader vilka använder exempelvis förnybar energi, kärnkraft och brunkol (*inframarginella producenter*) kan leda till betydande snedvridningar mellan producenter i unionen, eftersom producenterna konkurrerar i hela unionen på en sammankopplad elmarknad. Genom ett åtagande om ett gemensamt unionsomfattande tak för marknadsintäkter från inframarginella producenter bör sådana snedvridningar kunna undvikas. Dessutom kan inte alla medlemsstater stödja konsumenter i samma utsträckning på grund av begränsade ekonomiska resurser, medan vissa elproducenter samtidigt kan fortsätta att ha betydande överintäkter. Solidariteten mellan medlemsstaterna genom det unionsomfattande taket för marknadsintäkter bör generera intäkter för medlemsstaterna för att finansiera åtgärder till stöd för elslutkunder såsom hushåll, små och medelstora företag och energiintensiva industrier, samtidigt som prissignalerna på marknaderna i unionen bevaras och den gränsöverskridande handeln upprätthålls.
- (12) Med tanke på den extrema ökningen av slutkundspriserna på gas och el är statliga och offentliga ingripanden för att skydda konsumenter särskilt viktiga. Hur bristen på gasförsörjning påverkar elpriserna och möjligheten att på statlig väg finansiera stödåtgärder skiljer sig dock åt mellan medlemsstaterna. Om endast vissa medlemsstater med tillräckliga resurser kan skydda kunder och leverantörer skulle detta leda till allvarliga snedvridningar av den inre marknaden. En enhetlig skyldighet att överföra överintäkterna till konsumenterna skulle göra det möjligt för alla medlemsstater att skydda sina konsumenter. Den positiva effekten på energipriserna skulle ha en positiv inverkan på unionens sammanlänkade energimarknad och även bidra till att dämpa inflationstakten. Åtgärder som antas i en medlemsstat bör därför, i unionens sammanlänkade marknad, i en anda av solidaritet, också ha positiva effekter i andra medlemsstater.
- (13) I den nuvarande situationen förefaller det lämpligt att vidta åtgärder på unionsnivå genom att införa ett solidaritetsbidrag för unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna för att mildra de kraftigt stigande energiprisernas direkta ekonomiska effekter på de offentliga myndigheternas budgetar, slutkunder och företag i hela unionen. Ett sådant solidaritetsbidrag bör vara exceptionellt och strikt tillfälligt.
- (14) Solidaritetsbidraget är ett lämpligt sätt att hantera övervinster, i händelse av oförutsedda omständigheter. Dessa vinster motsvarar inte någon ordinarie vinst som unionsföretag eller fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna skulle ha fått eller skulle kunna ha förväntat sig att få under normala omständigheter, om de oförutsedda händelserna på energimarknaderna inte hade ägt rum. Införandet av ett solidaritetsbidrag utgör därför en gemensam och samordnad åtgärd som i en anda av solidaritet gör det möjligt för nationella myndigheter att generera ytterligare intäkter för att ge ekonomiskt stöd till hushåll och företag som drabbats hårt av de kraftigt stigande energipriserna, samtidigt som lika villkor säkerställs i hela unionen. Solidaritetsbidraget bör tillämpas parallellt med de vanliga bolagsskatter som varje medlemsstat tar ut av de berörda företagen.
- (15) För att säkerställa samstämmighet mellan olika energipolitiska områden bör de åtgärder som föreskrivs i denna förordning fungera som ett paket av åtgärder som är beroende av och förstärker varandra. Alla medlemsstater bör kunna stödja konsumenter på ett riktat sätt, genom intäktsöverskott till följd av taket för marknadsintäkter, genom att minska efterfrågan på el, vilket bidrar till att sänka energipriserna, och genom intäkterna från ett solidaritetsbidrag som tas ut från unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna. Samtidigt bör en lägre efterfrågan ha positiva effekter när det gäller att minska riskerna för försörjningstryggheten, i linje med de mål som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 ⁽⁴⁾.
- (16) Medlemsstaterna bör därför sträva efter att minska sin totala bruttoelförbrukning från alla konsumenter, även de som ännu inte har smarta mätarsystem eller anordningar som gör det möjligt för dem att kontrollera sin förbrukning under vissa timmar under dygnet.

(4) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (17) För att bevara bränslelagren för elproduktion och särskilt rikta in sig på de timmar då priset på och förbrukningen av el är som högst, då gaslad elproduktion har en särskilt betydande inverkan på marginalpriset, bör varje medlemsstat minska sin bruttoelförbrukning under fastställda höglassttimmar.
- (18) Baserat på den typiska elförbrukningsprofilen under höglassttimmar skulle ett bindande mål för minskning av efterfrågan på 5 % under höglassttimmarna säkerställa att medlemsstaterna särskilt riktar sig till konsumenter som kan erbjuda flexibilitet genom erbjudanden om minskad efterfrågan på timbasis, inbegripet genom oberoende aggregatorer. Därför bör en aktiv minskning av efterfrågan på el med minst 5 % under utvalda timmar bidra till minskad bränsleförbrukning och en smidigare fördelning av efterfrågan mellan timmar, vilket påverkar marknadspriserna per timme.
- (19) Medlemsstaterna bör ha rätt att välja lämpliga åtgärder för att uppnå målen för minskad efterfrågan så att de kan återspegla nationella särdrag. När medlemsstaterna utformar åtgärder för att minska efterfrågan på el bör de säkerställa att sådana åtgärder är utformade så att de inte undergräver unionens elektrifieringsmål som anges i kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet*. Elektrifiering är avgörande för att minska unionens beroende av fossila bränslen och säkerställa Europeiska unionens långsiktiga strategiska oberoende, eftersom detta leder till att energikrisens omfattning begränsas och till att framtida energikriser förhindras. Åtgärder för att minska bruttoelförbrukningen kan inbegripa nationella informationskampanjer, offentliggörande av riktad information om den förväntade situationen i elsystemet, regleringsåtgärder som begränsar icke nödvändig energiförbrukning och riktade incitament för att minska elförbrukningen.
- (20) När medlemsstaterna fastställer lämpliga åtgärder för att minska efterfrågan under höglassttimmar bör de särskilt överväga marknadsbaserade åtgärder såsom auktioner eller anbudsförfaranden, genom vilka de skulle kunna ge incitament till en minskning av förbrukningen på ett ekonomiskt verkningsfullt sätt. För att säkerställa ett verkningsfullt och snabbt genomförande skulle medlemsstaterna kunna använda befintliga initiativ och utvidga befintliga system för att utveckla efterfrågefleksibilitet. De åtgärder som vidtas på nationell nivå skulle också kunna inbegripa ekonomiska incitament eller ersättning till berörda marknadsaktörer, om en påtaglig minskning av efterfrågan uppnås utöver den förväntade normala förbrukningen.
- (21) För att bistå och ge vägledning till medlemsstater som genomför de nödvändiga efterfrågeminskningar som fastställs i denna förordning bör kommissionen underlätta utbytet av bästa praxis mellan medlemsstaterna.
- (22) Med tanke på den extraordinära och plötsliga ökningen av elpriserna och den överhängande risken för ytterligare ökningarna måste medlemsstaterna omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en minskning av bruttoelförbrukningen i syfte att underlätta snabba prissänkningar och minimera användningen av fossila bränslen.
- (23) På dagen före-grossistmarknaden är de minst dyra kraftverken först i inmatningsordningen, men det pris som alla marknadsaktörer erhåller fastställs på grundval av den sista anläggning som behövs för att täcka efterfrågan, som är den anläggning som har de högsta marginalkostnaderna när marknaden klareras. Den senaste tidens stegring av priserna på gas och stenkolk har lett till en exceptionell och varaktig ökning av de priser till vilka gas- och koleldade kraftproduktionsanläggningar lämnar bud på dagen före-grossistmarknaden. Detta har i sin tur lett till exceptionellt höga priser på dagen före-marknaden i hela unionen, eftersom det ofta är dessa anläggningar som har de högsta marginalkostnaderna som behövs för att tillgodose efterfrågan på el.
- (24) Med tanke på betydelsen av priset på dagen före-marknaden som referens för priset på andra grossistmarknader för el, och det faktum att alla marknadsaktörer erhåller clearingpriset, har aktörer som använder teknik med betydligt lägre marginalkostnader sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina i februari 2022 konsekvent redovisat höga intäkter, som ligger långt över vad de förväntade sig när de fattade investeringsbeslutet.
- (25) I en situation där konsumenterna utsätts för extremt höga priser som också skadar unionens ekonomi är det nödvändigt att tillfälligt begränsa de extraordinära marknadsintäkterna för producenter med lägre marginalkostnader genom att tillämpa taket för marknadsintäkter som uppnås genom försäljning av el inom unionen.
- (26) För att undvika att tillämpningen av taket för marknadsintäkter kringgås bör medlemsstaterna införa ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att taket för marknadsintäkter tillämpas effektivt i situationer där producenter ingår i en företagsgrupp.

- (27) Nivån på taket för marknadsintäkter bör inte äventyra förmågan hos de producenter på vilka det tillämpas, inbegripet producenter av förnybar energi, att täcka sina investerings- och driftskostnader, och den bör bibehålla och stimulera framtida investeringar i den kapacitet som behövs för ett koldioxidsnålt och tillförlitligt elsystem. Taket för marknadsintäkter, som är ett enhetligt tak i hela unionen, är bäst lämpat för att bevara en fungerande inre elmarknad, eftersom det upprätthåller prisbaserad konkurrens mellan elproducenter på grundval av olika tekniker, särskilt för förnybara energikällor.
- (28) Tillfälliga och kortvariga pristopp kan anses vara ett normalt inslag på en elmarknad och användbara för vissa investerare för att de ska få tillbaka sina produktionsinvesteringar, men den extrema och bestående prisökningen sedan februari 2022 skiljer sig markant från en normal marknadssituation med tillfälliga pristopp. Taket för marknadsintäkter bör därför inte fastställas under marknadsaktörernas rimliga förväntningar på den genomsnittliga elprinsnivån under de timmar då efterfrågan på el var som högst, före Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Före februari 2022 låg förväntningarna på de genomsnittliga topppriserna på grossistmarknaden för el konsekvent avsevärt under 180 EUR per MWh i hela unionen, och så har varit fallet de senaste årtiondena, trots skillnaderna i elpriser mellan regioner i unionen. Eftersom marknadsaktörernas ursprungliga investeringsbeslut fattades på grundval av en förväntan om att priserna i genomsnitt skulle vara lägre än den nivå under höglasttimmar, innebär det fastställda taket för marknadsintäkter på 180 EUR per MWh en nivå som ligger långt över de ursprungliga förväntningarna på marknaden. För att säkerställa att taket för marknadsintäkter inte står i strid med den inledande bedömningen av investeringarnas lönsamhet måste en marginal lämnas på det pris som investerarna rimligen kunde ha förväntat sig.
- (29) Dessutom är taket för marknadsintäkter på 180 EUR per MWh genomgående högre, inklusive en rimlig marginal, än de nuvarande totala utjämnade kostnaderna för att producera energi för relevanta produktionstekniker, vilket gör det möjligt för de producenter som omfattas av taket att täcka sina investeringar och driftskostnader. Med tanke på att taket för marknadsintäkter ger en betydande marginal mellan de rimliga totala utjämnade kostnaderna för att producera energi och taket för marknadsintäkter kan det därför inte förväntas minska investeringarna i ny inframarginell kapacitet.
- (30) Taket för marknadsintäkter bör snarare fastställas för marknadsintäkter än för de totala produktionsintäkterna (inklusive andra potentiella intäktskällor, till exempel inmatningspremier), för att undvika att ett projekts ursprungliga förväntade lönsamhet påverkas avsevärt. Oavsett i vilken avtalsform elhandeln sker, bör taket för marknadsintäkter endast tillämpas på realiserade marknadsintäkter. Detta är nödvändigt för att undvika att skada producenter som i praktiken inte drar nytta av de nuvarande höga elpriserna eftersom de har säkrat sina intäkter mot fluktuationer på grossistmarknaden för el. I den mån befintliga eller framtida avtalsenliga skyldigheter, såsom energiköpsavtal för förnybar energi och andra typer av energiköpsavtal eller terminssäkringar, leder till marknadsintäkter från elproduktion som inte överstiger taket för marknadsintäkter, bör sådana intäkter därför inte påverkas av denna förordning. Åtgärden att införa ett tak för marknadsintäkter bör därför inte avskräcka marknadsaktörer från att ingå sådana avtalsenliga skyldigheter.
- (31) Även om det kan vara mer effektivt att tillämpa taket för marknadsintäkter vid den tidpunkt då transaktionerna avräknas, är det kanske inte alltid möjligt, till exempel på grund av skillnader i hur grossistmarknaderna för el är organiserade i medlemsstaterna och över olika tidsramar. För att ta hänsyn till nationella särdrag och underlätta tillämpningen av taket för marknadsintäkter på nationell nivå bör medlemsstaterna ha rätt att besluta om de ska tillämpa det antingen när avräkningen av elutbytet äger rum eller därefter. Medlemsstaterna bör också behålla möjligheten att förfinansiera stödåtgärder till elslutkunder och samla in marknadsintäkter i ett senare skede. Kommissionen bör ge medlemsstaterna vägledning om genomförandet av denna åtgärd.
- (32) Taket för marknadsintäkter bör tillämpas på teknik med marginalkostnader som ligger under taket för marknadsintäkter, såsom vindkraft, solenergi, kärnkraft eller brunkol.

- (33) Taket för marknadsintäkter bör inte tillämpas på teknik med höga marginalkostnader som hänger samman med priset på det insatsbränsle som krävs för att producera el, såsom gas- och stenkolkraftverk, eftersom deras driftskostnader skulle ligga betydligt över taket för marknadsintäkter och tillämpningen av taket för marknadsintäkter skulle äventyra deras ekonomiska bärkraft. För att bibehålla incitamenten för att totalt sett minska gasförbrukningen bör taket för marknadsintäkter inte heller tillämpas på teknik som direkt konkurrerar med gaseldade kraftverk, i syfte att erbjuda flexibilitet i elsystemet och lägga bud på elmarknaden baserat på deras alternativkostnader, såsom efterfrågefexibilitet och lagring.
- (34) Taket för marknadsintäkter bör inte tillämpas på teknik som använder insatsbränslen som ersätter naturgas, såsom biometan, för att inte äventyra omställningen av befintliga gaseldade kraftverk i linje med REPowerEU-målen som anges i kommissionens meddelande av den 18 maj 2022 *Planen REPowerEU (Planen REPowerEU)*.
- (35) För att bevara incitamenten för utveckling av innovativ teknik bör taket för marknadsintäkter inte tillämpas på demonstrationsprojekt.
- (36) I vissa medlemsstater är intäkterna från vissa producenter redan begränsade genom statliga och offentliga åtgärder såsom inmatningspriser och dubbelriktade differenskontrakt. Dessa producenter gynnas inte av ökade intäkter till följd av den senaste tidens höjning av elpriserna. Befintliga producenter som omfattas av denna typ av statlig åtgärd, som inte antagits som ett svar på den nuvarande energikrisen, bör därför undantas från tillämpningen av taket för marknadsintäkter. På liknande sätt bör taket för marknadsintäkter inte tillämpas på producenter vars marknadsintäkter omfattas av andra regleringsåtgärder som vidtas av offentliga myndigheter inom ramen för vilka intäkterna överförs direkt till konsumenterna.
- (37) För att säkerställa en effektiv tillämpning av taket för marknadsintäkter bör producenter, mellanhänder och relevanta marknadsaktörer tillhandahålla nödvändiga uppgifter till medlemsstaternas behöriga myndigheter och, i förekommande fall, till systemansvariga och nominerade elmarknadsoperatörer. Med tanke på det stora antal enskilda transaktioner för vilka medlemsstaternas behöriga myndigheter måste säkerställa efterlevnaden av taket för marknadsintäkter, bör dessa myndigheter kunna använda rimliga uppskattningar för beräkningen av taket för marknadsintäkter.
- (38) För att hantera situationer där tillämpningen av taket för marknadsintäkter kan påverka marknadsaktörernas incitament att tillhandahålla balansenergi eller omdirigering och motköp, bör medlemsstaterna kunna besluta att inte tillämpa taket för marknadsintäkter från försäljning av el på marknaden för balansenergi och från den ekonomiska ersättningen för omdirigering och motköp.
- (39) För att ta hänsyn till försörjningstryggheten bör medlemsstaterna ha möjlighet att fastställa taket för marknadsintäkter på ett sätt som gör det möjligt för elproducenterna att behålla 10 % av överintäkterna över taket för marknadsintäkter.
- (40) Med tanke på att kraftproduktionsanläggningarnas produktionsmix och kostnadsstruktur skiljer sig kraftigt åt mellan medlemsstaterna bör medlemsstaterna tillåtas att behålla eller införa nationella krisåtgärder på särskilda villkor.
- (41) Medlemsstaterna bör i synnerhet behålla möjligheten att ytterligare begränsa intäkterna för de producenter som omfattas av taket för marknadsintäkter och att fastställa ett särskilt tak för marknadsintäkter från försäljning av el som produceras med hjälp av stenkol, vars pris kan vara betydligt lägre än priset på marginalteknik i vissa medlemsstater. För att säkerställa rättssäkerhet bör medlemsstaterna också tillåtas att behålla eller införa nationella krisåtgärder som begränsar marknadsintäkterna för andra producenter än dem som omfattas av taket för marknadsintäkter.

- (42) För att säkra försörjningstryggheten bör medlemsstaterna kunna fastställa ett högre tak för marknadsintäkter för producenter som annars skulle omfattas av det unionsomfattande taket för marknadsintäkter, när deras investerings- och driftskostnader är högre än det unionsomfattande taket för marknadsintäkter.
- (43) De ökade handelsflödena mellan elområden på grund av krisrelaterade stora prisskillnader mellan sådana områden har lett till en betydande ökning av överbelastningsavgifterna i vissa medlemsstater. Intäkter från överbelastning bör även i fortsättningen tilldelas för att uppfylla de prioriterade mål som anges i artikel 19.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 ⁽⁵⁾. Medlemsstaterna bör dock undantagsvis – i vederbörligen motiverade fall och under deras tillsynsmyndigheters kontroll – ges möjlighet att fördela de återstående överintäkterna direkt till elslutkunderna i stället för att använda dem uteslutande för de ändamål som avses i artikel 19.3 i den förordningen.
- (44) Alla medlemsstater kan inte genom att tillämpa taket för marknadsintäkter stödja sina slutkunder i samma utsträckning, på grund av omständigheter som hänger samman med deras beroende av import av el från andra länder, och det är därför nödvändigt att medlemsstater med nettoimport av el som är lika med eller högre än 100 % har möjlighet att ingå avtal om att dela överintäkterna med den främsta exporterande medlemsstaten i en anda av solidaritet. Sådana solidaritetsavtal bör också ta särskild hänsyn till obalans i handelsförbindelserna.
- (45) Affärsmetoderna, handelsbruket och regelverket inom elsektorn skiljer sig markant från sektorn för fossila bränslen. Med tanke på att taket för marknadsintäkter syftar till att efterlikna det marknadsresultat som producenterna skulle ha kunnat förvänta sig om de globala leveranskedjorna hade fungerat normalt utan de avbrott i gasförsörjningen som har ägt rum sedan februari 2022, är det nödvändigt att åtgärden avseende elproducenter tillämpas på intäkterna från elproduktion. Eftersom det tillfälliga solidaritetsbidraget däremot är inriktat på lönsamheten för unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna, vilken har ökat betydligt jämfört med tidigare år, är det nödvändigt att solidaritetsbidraget tillämpas på deras vinster.
- (46) Medlemsstaterna bör säkerställa att överintäkterna till följd av tillämpningen av taket för marknadsintäkter på elområdet förs vidare till elslutkunderna för att mildra effekterna av exceptionellt höga elpriser. Överintäkterna bör riktas till kunder, inbegripet både hushåll och företag, som drabbats särskilt hårt av höga elpriser. Utan de föreslagna åtgärderna finns det en risk för att endast rikare medlemsstater kommer att ha resurser att skydda sina konsumenter, vilket leder till allvarliga snedvridningar på den inre marknaden.
- (47) De intäkter som erhålls genom tillämpningen av taket bör hjälpa medlemsstaterna att finansiera åtgärder såsom inkomstöverföringar, rabatter på räkningar, ersättning till leverantörer för leveranser under kostnadsnivån samt investeringar som leder till en strukturell minskning av förbrukningen, särskilt av el som produceras från fossila bränslen. När stöd beviljas till icke-hushållskunder bör dessa sträva efter att investera i teknik för minskade koldioxidutsläpp, inbegripet förnybar energi, till exempel genom energiköpsavtal eller direkta investeringar i produktion av förnybar energi, eller efter att investera i energieffektivitet.
- (48) Offentliga ingripanden i prissättningen för leveranser av el utgör i princip en marknadssnedvridande åtgärd. Sådana interventioner får därför endast genomföras som skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och bör omfattas av särskilda villkor. Enligt direktiv (EU) 2019/944 får reglerade priser tillämpas för hushåll och mikroföretag, och de får också tillämpas, inbegripet under kostnadsnivån, för energifattiga och utsatta kunder. I samband med den nuvarande exceptionella ökningen av elpriserna bör dock den verktygslåda med tillgängliga åtgärder som medlemsstaterna har till sitt förfogande för att stödja konsumenter tillfälligt utvidgas, genom att ge möjlighet att låta de reglerade priserna omfatta små och medelstora företag och tillåta reglerade priser som ligger under kostnadsnivån. En sådan utvidgning skulle kunna finansieras genom taket för marknadsintäkter.

(5) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

- (49) Det är viktigt att reglerade priser i slutkundsledet, om de ligger under kostnadsnivån, inte innebär diskriminering mellan leverantörer eller medför oskäliga kostnader för dem. Leverantörer bör därför få skälig ersättning för sina leveranskostnader till reglerade priser, utan att det påverkar tillämpningen av reglerna för statligt stöd. Kostnaderna för reglerade priser under kostnadsnivån bör finansieras med de intäkter som härrör från tillämpningen av taket för marknadsintäkter. För att undvika att sådana åtgärder ökar efterfrågan på el, och samtidigt tillgodose konsumenternas behov av energi, bör de reglerade priserna under kostnadsnivån endast omfatta en begränsad förbrukning. System för sistahandsleverantörer och medlemsstaternas val av sistahandsleverantör bör inte påverkas av denna förordning.
- (50) Utan att väsentligt förändra sin kostnadsstruktur och öka sina investeringar har unionsföretag och fasta driftställen med en omsättning på minst 75 % med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna fått kraftigt ökade vinster på grund av de plötsliga och oförutsebara omständigheterna i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, den minskade tillgången på energi och den ökade efterfrågan på grund av rekordhög temperaturer.
- (51) Det tillfälliga solidaritetsbidraget bör fungera som en omfördelningsåtgärd för att säkerställa att de berörda företag som har genererat övervinster till följd av de oväntade omständigheterna bidrar proportionellt till att mildra energikrisen på den inre marknaden.
- (52) Grunden för beräkningen av det tillfälliga solidaritetsbidraget är de skattepliktiga vinsterna för företag och fasta driftställen som är skatterättsligt hemmahörande i unionen inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna i enlighet med bilaterala avtal eller medlemsstaternas nationella skattelagstiftning för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2022 eller senare och/eller den 1 januari 2023 och resten av respektive räkenskapsår. Medlemsstater som endast beskattar utdelade företagsvinster bör tillämpa det tillfälliga solidaritetsbidraget på de beräknade vinsterna oberoende av deras utdelning. Räkenskapsåret fastställs med hänvisning till gällande regler i medlemsstaternas nationella rätt.
- (53) Endast vinster under 2022 och/eller 2023 som överstiger en ökning på 20 % av den genomsnittliga skattepliktiga vinsten under de fyra räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare bör omfattas av solidaritetsbidraget.
- (54) Detta tillvägagångssätt skulle säkerställa att en del av vinstmarginalen, som inte beror på den oförutsebara utvecklingen på energimarknaderna till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, skulle kunna användas av de berörda unionsföretagen och fasta driftställena för framtida investeringar eller för att säkerställa deras finansiella stabilitet under den pågående energikrisen, även för energiintensiv industri. Att fastställa beräkningsunderlaget på detta sätt skulle säkerställa att solidaritetsbidraget i olika medlemsstater är proportionerligt. Fastställandet av en minimisats skulle samtidigt säkerställa att solidaritetsbidraget är både rättvist och proportionerligt. Det bör stå medlemsstaterna fritt att tillämpa en sats som är högre än 33 % för deras solidaritetsbidrag. På detta sätt skulle sådana medlemsstater kunna fastställa den sats de föredrar och anser vara godtagbar och lämplig enligt sina nationella rättssystem.
- (55) Medlemsstaterna bör vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en fullständig tillämpning av det solidaritetsbidrag som föreskrivs i denna förordning och bör kunna ombesörja nödvändiga anpassningar i nationell rätt, särskilt för att säkerställa att solidaritetsbidraget samlas in i rätt tid, inbegripet på grundval av nettointäkter mot vilka solidaritetsbidraget kan avräknas, för att ta hänsyn till möjligheten till avdragsrätt eller frånvaro av avdragsrätt för solidaritetsbidraget eller för att ta hänsyn till behandlingen av förluster under tidigare beskattningsår, för att förkortade räkenskapsår avseende företag som bildas 2022 och/eller 2023 ska behandlas på ett konsekvent sätt, eller för omstruktureringar eller sammanslagningar av företag, i syfte att beräkna solidaritetsbidraget.
- (56) Solidaritetsbidraget bör användas för i) ekonomiska stödåtgärder till energislutkunder, särskilt utsatta hushåll, för att mildra effekterna av höga energipriser, ii) ekonomiska stödåtgärder för att bidra till att minska energiförbrukningen, iii) ekonomiska stödåtgärder till företag i energiintensiva industrier, och iv) ekonomiska stödåtgärder för att utveckla unionens energioberoende. Medlemsstaterna bör också tillåtas att avsätta en andel av intäkterna från det tillfälliga solidaritetsbidraget till gemensam finansiering. Dessa åtgärder kräver stor flexibilitet för att ta hänsyn till medlemsstaternas budgetprocesser.

- (57) Användningen av intäkterna för dessa ändamål återspeglar solidaritetsbidragets exceptionella och tillfälliga karaktär som en åtgärd som syftar till att minska och mildra energikrisens skadliga effekter på hushåll och företag i hela unionen i syfte att skydda den inre marknaden och förebygga risken för ytterligare fragmentering. De kraftigt stigande energipriserna påverkar alla medlemsstater. På grund av skillnaderna i deras respektive energimix påverkas dock inte alla medlemsstater på samma sätt och har inte alla samma finanspolitiska utrymme att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda utsatta hushåll och företag. I avsaknad av en åtgärd på unionsnivå, såsom ett solidaritetsbidrag, finns det en stor risk för störningar på och ytterligare fragmentering av den inre marknaden, vilket skulle vara till skada för alla medlemsstater, med tanke på integreringen av energimarknaderna och värdekedjorna. Att ta itu med energifattigdomen och hantera energikrisens sociala konsekvenser, särskilt för att skydda arbetstagare i utsatta branscher, är också en fråga om solidaritet mellan medlemsstaterna. För att maximera solidaritetsbidragets effekt bör intäkterna från solidaritetsbidraget användas på ett samordnat sätt och/eller genom unionens finansieringsinstrument i en anda av solidaritet.
- (58) Medlemsstaterna bör särskilt inrikta ekonomiska stödåtgärder på de mest utsatta hushållen och företagen, som drabbas hårdast av de kraftigt stigande energipriserna. Detta skulle bevara prisincitamentet att minska efterfrågan på energi och spara energi. Att rikta in sig på de hushåll som är mest utsatta och har begränsad likviditet skulle dessutom ha en positiv effekt på den totala konsumtionen genom att förhindra alltför stor utträngning av utgifter för andra varor än energi, med tanke på den höga konsumtionsbenägenheten i denna grupp av hushåll. Dessutom bör intäkterna från solidaritetsbidraget användas för att främja en minskning av energiförbrukningen. I detta hänseende bör sådana intäkter användas för till exempel auktioner eller anbudsförfaranden som avser efterfrågeminskning, sänkningar av energislutkundernas kostnader för energiinköp för vissa energiförbrukningsvolymmer eller främjande av energislutkundens, däribland både utsatta hushåll och företag, investeringar i förnybar energi, investeringar i energieffektivitet eller annan teknik för minskade koldioxidutsläpp. Intäkterna från solidaritetsbidraget bör också användas för ekonomiskt stöd till företag i energiintensiva industrier och i regioner som är beroende av dessa industrier. Kostnaderna i energiintensiva industrier, till exempel gödselmedelsindustrin, håller på att skjuta i höjden på grund av kraftigt stigande energipriser. Ekonomiska stödåtgärder bör villkoras av investeringar i förnybar energi, energieffektivitet eller annan teknik för minskade koldioxidutsläpp. Dessutom bör åtgärder som bidrar till att öka unionens oberoende på energiområdet stödjas med investeringar i enlighet med målen i Planen REPowerEU och kommissionens meddelande *REPowerEU: Gemensamma europeiska åtgärder för säkrare och hållbarare energi till ett mer överkomligt pris (Gemensamma åtgärden REPowerEU)*, särskilt för projekt med en gränsöverskridande dimension.
- (59) Medlemsstaterna skulle också kunna besluta att avsätta en del av intäkterna från solidaritetsbidraget till den gemensamma finansieringen av åtgärder som syftar till att minska energikrisens skadliga effekter, inbegripet stöd för att skydda sysselsättningen samt omskolning och kompetensutveckling av arbetskraften, eller för att främja investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, inbegripet i gränsöverskridande projekt. Den gemensamma finansieringsaspekten omfattar både en projektbaserad kostnadsfördelning mellan medlemsstaterna och en kanalisering genom ett unionsinstrument på grundval av att medlemsstaterna frivilligt avsätter intäkter till unionsbudgeten i en anda av solidaritet.
- (60) Regelbunden och effektiv övervakning och rapportering till kommissionen är avgörande för att medlemsstaternas framsteg ska kunna bedömas när det gäller uppnåendet av målen för minskad efterfrågan, genomförandet av taket för marknadsintäkter, användningen av överintäkter och tillämpningen av reglerade priser.
- (61) Medlemsstaterna bör rapportera till kommissionen om tillämpningen av solidaritetsbidraget inom sina respektive territorier samt om eventuella ändringar av sina nationella rättsliga ramar för detta ändamål, inbegripet ytterligare lagstiftning som kan behövas för att säkerställa ett konsekvent nationellt genomförande av solidaritetsbidraget.
- (62) Medlemsstaterna bör också rapportera om användningen av intäkterna från solidaritetsbidraget. Syftet med detta är särskilt att säkerställa att medlemsstaterna använder intäkterna i enlighet med den användning som föreskrivs i denna förordning.

- (63) Medlemsstaterna bör tillämpa det solidaritetsbidrag som fastställs i denna förordning inom sina respektive territorier, såvida de inte har antagit likvärdiga nationella åtgärder. Målet för den nationella åtgärden skulle anses likna det övergripande målet för det solidaritetsbidrag som fastställs i denna förordning när det består i att bidra till överkomliga energipriser. En nationell åtgärd skulle anses omfattas av liknande regler som solidaritetsbidraget om den omfattar verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- eller raffinaderisektorerna, fastställer ett underlag, föreskriver en sats och säkerställer att intäkterna från den nationella åtgärden används för ändamål som är jämförbara med ändamålen för solidaritetsbidraget.
- (64) Solidaritetsbidraget och unionens rättsliga ram för detta bör vara av tillfällig karaktär för att hantera den exceptionella och brådskande situation som har uppstått i unionen när det gäller de kraftigt stigande energipriserna. Solidaritetsbidraget bör vara tillämpligt på övervinster som genererats under 2022 och/eller 2023 för att hantera och mildra de skadliga effekterna av den pågående energikrisen på hushåll och företag. Tillämpningen av solidaritetsbidraget på hela räkenskapsåret skulle göra det möjligt att använda övervinsterna under den relevanta perioden för att i allmänhetens intresse mildra konsekvenserna av energikrisen, samtidigt som de berörda företagen ges ett skäligt mått av vinst.
- (65) Solidaritetsbidraget bör endast tillämpas på räkenskapsåret 2022 och/eller 2023. Senast den 15 oktober 2023 och senast den 15 oktober 2024, när de nationella myndigheterna har en uppfattning om insamlingen av solidaritetsbidraget, bör kommissionen se över situationen och lägga fram en rapport för rådet.
- (66) Om en medlemsstat har svårigheter när det gäller att tillämpa denna förordning, särskilt det tillfälliga solidaritetsbidraget, bör den vid behov samråda med Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 4 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (67) På grund av sin strukturella, sociala och ekonomiska situation samt deras fysiska karaktär kan de yttersta randområdena i den mening som avses i artikel 349 i EUF-fördraget inte sammankopplas med unionens elmarknader. De bör därför inte vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna om minskning av bruttoelförbrukningen under höglasstimmar och taket för marknadsintäkter. Dessutom bör medlemsstaterna ha möjlighet att utesluta tillämpningen av de bestämmelserna på el som produceras i små enskilda system eller små anslutna system såsom de definieras i direktiv (EU) 2019/944. Vidare är Cypern och Malta på grund av sina skilda särdrag i nuläget inte skyldiga att fullt ut tillämpa unionens regelverk på energimarknaden. Cypern är helt isolerat från transeuropeiska energinät, medan Malta endast har begränsad sammanlänkning med dessa. Eftersom en differentierad strategi för dessa medlemsstater endast skulle ha begränsad effekt på den inre energimarknaden bör Cypern och Malta på frivillig basis kunna tillämpa bestämmelserna om minskning av deras bruttoelförbrukning under höglasstimmar och om taket för marknadsintäkter. Om Cypern beslutar att tillämpa bestämmelserna om taket för marknadsintäkter bör landet inte heller, för att säkerställa stabiliteten i landets elsystem, vara skyldigt att tillämpa taket för marknadsintäkter på el som produceras från råpetroleumprodukter.
- (68) Volatiliteten i underliggande gaspriser skapar svårigheter för energiföretag som är verksamma på elterminsmarknader, särskilt när det gäller att få tillgång till lämpliga säkerheter. I samarbete med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten och Europeiska bankmyndigheten håller kommissionen på att bedöma frågor som rör godtagbarheten av säkerheter och marginalsäkerheter och möjliga sätt att begränsa överdriven intradagsvolatilitet.
- (69) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är dessutom förenliga med kommissionens kompletterande och pågående arbete med den långsiktiga marknadsutformning som tillkännagavs i dess meddelande av den 18 maj 2022 *Kortsiktiga interventioner på energimarknaden och långsiktiga förbättringar av elmarknadens utformning*, som offentliggjordes i samband med Planen REpowerEU.
- (70) Med tanke på energikrisens omfattning, dess sociala, ekonomiska och finansiella konsekvenser och behovet av att agera så snart som möjligt bör denna förordning av brådskande skäl träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

- (71) Med tanke på den exceptionella karaktären hos de åtgärder som fastställs i denna förordning och behovet av att tillämpa dem särskilt under vintersäsongen 2022–2023 bör denna förordning tillämpas till och med 31 december 2023.
- (72) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att inrätta en krisintervention för att mildra effekterna av höga energipriser, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Innehåll och definitioner

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

Genom denna förordning inrättas en krisintervention för att mildra effekterna av höga energipriser genom exceptionella, riktade och tidsbegränsade åtgärder. Dessa åtgärder syftar till att minska elförbrukningen, att införa ett tak för de marknadsintäkter som vissa producenter får från elproduktion och omfördela dem till elslutkunder på ett riktat sätt, att göra det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa åtgärder för offentliga ingripanden i prissättningen för leveranser av el till hushållskunder och små och medelstora företag, och att fastställa regler för ett obligatoriskt tillfälligt solidaritetsbidrag från unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna i syfte att bidra till överkomliga energipriser för hushåll och företag.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning ska de definitioner som anges i artikel 2 i förordning (EU) 2019/943 och i artikel 2 i direktiv (EU) 2019/944 gälla. Därutöver gäller även följande definitioner:

1. *små och medelstora företag*: företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG ⁽⁶⁾.
2. *bruttoelförbrukning*: den totala försörjningen av el för verksamheter inom en medlemsstats territorium.
3. *referensperiod*: perioden mellan den 1 november och den 31 mars under de fem på varandra följande år som föregår dagen för denna förordnings ikraftträdande, från och med perioden 1 november 2017–31 mars 2018.
4. *höglasttimmar*: de enskilda timmar under dygnet då, baserat på prognoser från systemansvariga för överföringssystem och, i tillämpliga fall, nominerade elmarknadsoperatörer, dagen före-grossistpriserna på el förväntas vara högst, bruttoelförbrukningen förväntas vara högst eller bruttoelförbrukningen av el från andra källor än förnybara energikällor i den mening som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽⁷⁾ förväntas vara högst.

(6) Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

(7) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

5. *marknadsintäkter*: realiserade intäkter som en producent erhåller i utbyte mot försäljning och leverans av el i unionen, oavsett i vilken avtalsform utbytet sker, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el, och exklusive stöd från medlemsstaterna.
6. *avräkning*: en betalning som görs och tas emot mellan motparter, mot leverans och mottagande av el i tillämpliga fall, för att fullgöra motparternas respektive skyldigheter enligt en eller flera clearingtransaktioner.
7. *behörig myndighet*: en myndighet enligt definitionen i artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 ⁽⁸⁾.
8. *förmedlare*: enheter på grossistmarknader för el i medlemsstater som utgör en ö som inte är ansluten till andra medlemsstater, med enhetsbaserad budgivning, där tillsynsmyndigheten har godkänt att dessa enheter deltar på marknaden för producentens räkning, med undantag för enheter som överför överintäkterna direkt till elslutkunderna.
9. *överintäkter*: en positiv skillnad mellan producenternas marknadsintäkter per MWh el och det tak för marknadsintäkter på 180 EUR per MWh el som föreskrivs i artikel 6.1.
10. *avfall*: varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med enligt definitionen i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG ⁽⁹⁾.
11. *nettoimportberoende*: skillnaden under perioden 1 januari 2021–31 december 2021 mellan den totala elimporten och den totala elexporten som en procentandel av den totala bruttoproduktionen av el i en medlemsstat.
12. *räkenskapsår*: ett beskattningsår, ett kalenderår eller varje annan lämplig period för skatteändamål enligt definitionen i nationell rätt.
13. *energislutkund*: en kund som köper energi för eget bruk.
14. *elslutkund*: en kund som köper el för eget bruk.
15. *unionsföretag*: ett företag som är etablerat i en medlemsstat och enligt den medlemsstatens skattelagstiftning anses vara skatterättsligt hemmahörande i den medlemsstaten, och som i enlighet med ett dubbelbeskattningsavtal som ingåtts med en tredjestat inte anses vara skatterättsligt hemmahörande utanför unionen.
16. *fast driftställe*: en stadigvarande plats för affärsverksamhet belägen i en medlemsstat, från vilken ett i en annan stat beläget bolags affärsverksamhet helt eller delvis bedrivs, såvida vinsten från denna plats för affärsverksamhet beskattas i den medlemsstat där driftstället är beläget.
17. *unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna*: unionsföretag eller fasta driftställen som genererar minst 75 % av sin omsättning från ekonomisk verksamhet inom utvinning, gruvgift, raffinering av olja eller tillverkning av stenkolsprodukter, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 ⁽¹⁰⁾.

(8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

(9) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

(10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90 och vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden (EUT L 393, 30.12.2006, s. 1).

18. *övertvinster*: skattepliktiga vinster, såsom fastställs enligt nationella skatteregler under räkenskapsåret 2022 och/eller räkenskapsåret 2023 och under resten av respektive räkenskapsår, som härrör från verksamhet i unionsföretag och vid fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna och som överstiger en ökning på 20 % av de skattepliktiga vinsterna under de fyra räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare.
19. *solidaritetsbidrag*: en tillfällig åtgärd avsedd att hantera övertvinster för unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna för att mildra den exceptionella prisutvecklingen på energimarknaderna för medlemsstater, konsumenter och företag.
20. *överintäkter till följd av intäkter från överbelastning*: övriga intäkter som är oanvända efter tilldelningen av intäkterna från överbelastning i enlighet med de prioriterade målen i artikel 19.2 i förordning (EU) 2019/943.
21. *antagen motsvarande nationell åtgärd*: en åtgärd av lagstiftnings-, reglerings- eller förvaltningskaraktär som har antagits och offentliggjorts av en medlemsstat senast den 31 december 2022 och som bidrar till överkomliga energipriser.

KAPITEL II

Åtgärder avseende elmarknaden

Avsnitt 1

Minskning av efterfrågan

Artikel 3

Minskning av bruttoelförbrukningen

1. Medlemsstaterna ska sträva efter att genomföra åtgärder för att minska sin totala månatliga bruttoelförbrukning med 10 % jämfört med den genomsnittliga bruttoelförbrukningen under motsvarande månader under referensperioden.
2. Vid beräkningen av minskningen av bruttoelförbrukningen får medlemsstaterna ta hänsyn till den ökade bruttoelförbrukning som följer av uppnåendet av målen för minskad efterfrågan på gas och allmänna elektrifieringsinsatser för att fasa ut fossila bränslen.

Artikel 4

Minskning av bruttoelförbrukningen under höglasttimmar

1. Varje medlemsstat ska fastställa höglasttimmar motsvarande totalt minst 10 % av alla timmar under perioden 1 december 2022–31 mars 2023.
2. Varje medlemsstat ska minska sin bruttoelförbrukning under de fastställda höglasttimmarna. Den minskning som uppnås under de fastställda höglasttimmarna ska uppgå till minst 5 % i genomsnitt per timme. Minskningens målet ska beräknas som skillnaden mellan den faktiska bruttoelförbrukningen under de fastställda höglasttimmarna och den bruttoelförbrukning som förutsetts av de systemansvariga för överföringssystemen, i förekommande fall i samarbete med tillsynsmyndigheten, utan att hänsyn tas till effekten av de åtgärder som införts för att uppnå det mål som fastställs i denna artikel. Prognoserna från de systemansvariga för överföringssystemen får inkludera historiska uppgifter för referensperioden.
3. Medlemsstaterna får besluta om en annan procentsats för höglasttimmar än den som fastställs i punkt 1, förutsatt att minst 3 % av höglasttimmarna täcks och att energibesparingarna under de höglasttimmarna är minst lika stora som de som skulle ges med parametrarna enligt punkterna 1 och 2.

*Artikel 5***Åtgärder för att minska efterfrågan**

Medlemsstaterna ska ha rätt att välja lämpliga åtgärder för att minska bruttoelförbrukningen för att uppnå de mål som fastställs i artiklarna 3 och 4, inbegripet en utvidgning av befintliga nationella åtgärder. Åtgärderna ska vara klart definierade, transparenta, proportionella, riktade, icke-diskriminerande och kontrollerbara, och ska särskilt uppfylla samtliga följande villkor:

- a) När ekonomisk ersättning utbetalas utöver marknadsintäkterna ska ersättningsbeloppet fastställas genom ett öppet konkurrensutsatt förfarande.
- b) Åtgärderna får endast omfatta ekonomisk ersättning när sådan ersättning betalas för ytterligare el som inte förbrukats jämfört med den förväntade normala förbrukningen under den aktuella timmen utan anbudet.
- c) Åtgärderna får inte otillbörligen snedvrider konkurrensen eller en väl fungerande inre marknad för el.
- d) Åtgärderna får inte otillbörligen begränsas till specifika kunder eller kundgrupper, inbegripet oberoende aggregatorer, i enlighet med artikel 17 i direktiv (EU) 2019/944.
- e) Åtgärderna får inte otillbörligen hindra processen att ersätta teknik som använder fossila bränslen med teknik som använder el.

*Avsnitt 2***Tak för marknadsintäkter och fördelning av överintäkter och överintäkter till följd av intäkter från överbelastning till elslutkunder***Artikel 6***Obligatoriskt tak för marknadsintäkter**

1. Producenters marknadsintäkter från elproduktion från de källor som avses i artikel 7.1 ska begränsas till högst 180 EUR per MWh producerad el.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att taket för marknadsintäkter omfattar samtliga marknadsintäkter för producenterna och i förekommande fall de förmedlare som deltar på grossistmarknader för el för producenternas räkning, oavsett inom vilka marknadstidsramar transaktionen äger rum och oavsett om elen handlas bilateralt eller på en centraliserad marknadsplats.
3. Medlemsstaterna ska införa ändamålsenliga åtgärder för att förhindra kringgående av de skyldigheter som enligt punkt 2 åläggs producenterna. De ska särskilt se till att taket för marknadsintäkter tillämpas effektivt i de fall då producenterna kontrolleras, eller delvis ägs, av andra företag, särskilt om de ingår i ett vertikalt integrerat företag.
4. Medlemsstaterna ska besluta om de ska tillämpa taket för marknadsintäkter vid avräkningen för energiutbytet eller därefter.
5. Kommissionen ska ge medlemsstaterna vägledning om genomförandet av denna artikel.

*Artikel 7***Tillämpning av taket för marknadsintäkter på elproducenter**

1. Det tak för marknadsintäkter som föreskrivs i artikel 6 ska tillämpas på marknadsintäkter från försäljning av el producerad från följande källor:
  - a) Vindenergi.

- b) Solenergi (termisk solenergi och solcellsenergi).
- c) Geotermisk energi.
- d) Vattenkraft utan vattenmagasin.
- e) Biomassabränsle (fasta eller gasformiga biomassabränslen), utom biometan.
- f) Avfall.
- g) Kärnenergi.
- h) Brunkol.
- i) Råpetroleumprodukter.
- j) Torv.

2. Det tak för marknadsintäkter som föreskrivs i artikel 6.1 ska inte tillämpas på demonstrationsprojekt eller på producenter vars intäkter per MWh producerad el redan begränsas till följd av statliga eller offentliga åtgärder som inte antagits enligt artikel 8.

3. Medlemsstaterna får, särskilt i fall där tillämpningen av det tak för marknadsintäkter som föreskrivs i artikel 6.1 medför en betydande administrativ börda, besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på producenter som producerar el med kraftproduktionsanläggningar med en installerad kapacitet på upp till 1 MW. Medlemsstaterna får, särskilt i fall där tillämpningen av det tak för marknadsintäkter som föreskrivs i artikel 6.1 medför en risk för ökade koldioxidutsläpp och minskad produktion av förnybar energi, besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på el som produceras i hybridkraftverk som även använder konventionella energikällor.

4. Medlemsstaterna får besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på intäkter från försäljning av el på marknaden för balansenergi och från ersättning för omdirigering och motköp.

5. Medlemsstaterna får besluta att taket för marknadsintäkter endast ska tillämpas på 90 % av de marknadsintäkter som överstiger det tak för marknadsintäkter som föreskrivs i artikel 6.1.

6. Producenterna, förmedlarna och de relevanta marknadsaktörerna samt de systemansvariga där detta är relevant ska förse medlemsstaternas behöriga myndigheter och, i förekommande fall, de systemansvariga och nominerade elmarknadsoperatörer, med alla uppgifter som krävs för tillämpningen av artikel 6, inbegripet om den el som produceras och de därmed sammanhängande marknadsintäkterna, oavsett inom vilka marknadstidsramar transaktionen äger rum och oavsett om elen handlas bilateralt, inom samma företag eller på en centraliserad marknadsplats.

Artikel 8

Nationella krisåtgärder

1. Medlemsstaterna får
  - a) bibehålla eller införa åtgärder som ytterligare begränsar marknadsintäkterna för producenter som producerar el från de källor som förtecknas i artikel 7.1, inbegripet möjligheten att göra skillnad mellan olika tekniker, samt marknadsintäkterna för andra marknadsaktörer, inbegripet dem som bedriver elhandel,
  - b) fastställa ett högre tak för marknadsintäkter för producenter som producerar el från de källor som förtecknas i artikel 7.1, förutsatt att deras investeringar och driftkostnader överskrider det högsta tal som fastställs i artikel 6.1,
  - c) bibehålla eller införa nationella åtgärder för att begränsa marknadsintäkterna för producenter som producerar el från källor som inte avses i artikel 7.1,
  - d) fastställa ett särskilt tak för marknadsintäkter från försäljning av el som produceras med hjälp av stenkol,
  - e) se till att vattenkraftanläggningar som inte avses i artikel 7.1 d omfattas av ett tak för marknadsintäkter, eller bibehålla eller införa sådana åtgärder som ytterligare begränsar deras marknadsintäkter, inbegripet möjligheten att göra skillnad mellan olika tekniker.

2. De åtgärder som avses i punkt 1, i enlighet med denna förordning
  - a) ska vara proportionella och icke-diskriminerande,
  - b) får inte äventyra investeringssignalerna,
  - c) ska säkerställa att investeringarna och driftskostnaderna täcks,
  - d) får inte snedvrider elgrossistmarknadernas funktion och i synnerhet inte påverka prioritetsordningen och prisbildningen på grossistmarknaden,
  - e) ska vara förenliga med unionsrätten.

Artikel 9

Fördelning av överintäkter till följd av intäkter från överbelastning som härrör från tilldelning av kapacitet mellan elområden

1. Genom undantag från unionens regler om intäkter från överbelastning får medlemsstaterna använda de överintäkter till följd av intäkter från överbelastning som härrör från tilldelning av kapacitet mellan elområden för att finansiera åtgärder till stöd för elslutkunder i enlighet med artikel 10.
2. Användningen av överintäkter till följd av intäkter från överbelastning i enlighet med punkt 1 ska godkännas av tillsynsmyndigheten i den berörda medlemsstaten.
3. Medlemsstaterna ska inom en månad efter den dag då den relevanta nationella åtgärden antagits anmäla användningen av överintäkter till följd av intäkter från överbelastning till kommissionen i enlighet med punkt 1.

Artikel 10

Fördelning av överintäkter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla överintäkter till följd av tillämpningen av taket för marknadsintäkter används på ett riktat sätt för att finansiera åtgärder till stöd för elslutkunderna som mildrar effekterna av de höga elpriserna på dessa kunder.
2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vara klart definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara och får inte motverka skyldigheten att minska bruttoelförbrukningen enligt artiklarna 3 och 4.
3. Om direkta intäkter från genomförandet av taket för marknadsintäkter inom deras territorium och indirekta intäkter från gränsöverskridande avtal är otillräckliga för att i tillräcklig utsträckning stödja elslutkunderna, ska medlemsstaterna tillåtas att använda andra lämpliga metoder, såsom budgetmedel, för samma ändamål och på samma villkor.
4. De åtgärder som avses i punkt 1 får till exempel inbegripa
  - a) beviljande av ekonomisk ersättning till elslutkunder för att minska deras elförbrukning, inbegripet genom auktioner eller anbudsförfaranden som avser efterfrågeminskning,
  - b) direkta överföringar till elslutkunder, inbegripet genom proportionella sänkningar av nättariffer,
  - c) ersättning till leverantörer som måste leverera el till kunder under kostnadsnivån till följd av ett statligt eller offentligt ingripande i prissättningen enligt artikel 13,
  - d) sänkning av elinköpskostnaderna för elslutkunder, inbegripet för en begränsad mängd förbrukad el,
  - e) främjande av elslutkunders investeringar i teknik för minskade koldioxidutsläpp, förnybar energi och investeringar i energieffektivitet.

*Artikel 11***Avtal mellan medlemsstaterna**

1. I situationer då en medlemsstats nettoimportberoende av el är lika med eller högre än 100 % ska ett avtal om att dela överintäkterna på lämpligt sätt ingås mellan den importerande medlemsstaten och den huvudsakliga exporterande medlemsstaten senast den 1 december 2022. Alla medlemsstater får, i en anda av solidaritet, ingå sådana avtal som även kan omfatta intäkter från nationella krisåtgärder enligt artikel 8, inbegripet elhandelsverksamhet.
2. Kommissionen ska bistå medlemsstaterna under hela förhandlingsprocessen samt uppmuntra och underlätta utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna.

*Avsnitt 3***Åtgärder avseende slutkunder***Artikel 12***Tillfällig utvidgning av offentliga ingripanden i prissättningen på el till att omfatta små och medelstora företag**

Genom undantag från unionens regler om offentliga ingripanden i prissättningen får medlemsstaterna tillämpa offentliga ingripanden i prissättningen för leveranser av el till små och medelstora företag. Sådana offentliga ingripanden ska

- a) beakta förmånstagarens årliga förbrukning under de senaste fem åren och bibehålla ett incitament för att minska efterfrågan,
- b) uppfylla de villkor som fastställs i artikel 5.4 och 5.7 i direktiv (EU) 2019/944,
- c) i förekommande fall, uppfylla de villkor som fastställs i artikel 13 i denna förordning.

*Artikel 13***Tillfällig möjlighet till prissättning på el under kostnadsnivån**

Genom undantag från unionens regler om offentliga ingripanden i prissättningen får medlemsstaterna, när de tillämpar offentliga ingripanden i prissättningen för leveranser av el enligt artikel 5.6 i direktiv (EU) 2019/944 eller artikel 12 i denna förordning, undantagsvis och tillfälligt fastställa ett pris för leveranser av el som är lägre än kostnadsnivån, förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Åtgärden omfattar en begränsad förbrukning och bibehåller ett incitament för att minska efterfrågan.
- b) Det förekommer ingen diskriminering mellan leverantörer.
- c) Leverantörerna får ersättning för leveranser under kostnadsnivån.
- d) Alla leverantörer har rätt att tillhandahålla erbjudanden till det pris för leveranser av el som är lägre än kostnadsnivån på samma villkor.

KAPITEL III

Åtgärder avseende råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna

Artikel 14

Stöd till energislutkunder genom ett tillfälligt solidaritetsbidrag

1. Övervinster från unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna ska omfattas av ett obligatoriskt tillfälligt solidaritetsbidrag, såvida inte medlemsstaterna har antagit motsvarande nationella åtgärder.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att antagna motsvarande nationella åtgärder har liknande mål och omfattas av liknande regler som det tillfälliga solidaritetsbidraget enligt denna förordning samt genererar jämförbara eller högre intäkter i förhållande till de beräknade intäkterna från solidaritetsbidraget.
3. Medlemsstaterna ska anta och offentliggöra åtgärder för genomförande av det obligatoriska tillfälliga solidaritetsbidrag som avses i punkt 1 senast den 31 december 2022.

Artikel 15

Underlag för beräkningen av det tillfälliga solidaritetsbidraget

Det tillfälliga solidaritetsbidraget för unionsföretag och fasta driftställen med verksamhet inom råpetroleum-, naturgas-, kol- och raffinaderisektorerna, inbegripet sådana som ingår i en konsoliderad koncern enbart för skatteändamål, ska beräknas på skattepliktiga vinster, såsom fastställs enligt nationella skatteregler, under räkenskapsåret 2022 och/eller räkenskapsåret 2023 och resten av respektive räkenskapsår, som överstiger en ökning på 20 % av de genomsnittliga skattepliktiga vinsterna, fastställda enligt nationella skatteregler, under de fyra räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare. Om de genomsnittliga skattepliktiga vinsterna under dessa fyra räkenskapsår är negativa, ska de genomsnittliga skattepliktiga vinsterna vara noll vid beräkningen av det tillfälliga solidaritetsbidraget.

Artikel 16

Sats för beräkningen av det tillfälliga solidaritetsbidraget

1. Den sats som ska tillämpas för att beräkna det tillfälliga solidaritetsbidraget ska vara minst 33 % av det underlag som avses i artikel 15.
2. Det tillfälliga solidaritetsbidraget ska tillämpas utöver de ordinarie skatter och avgifter som är tillämpliga enligt en medlemsstats nationella rätt.

Artikel 17

Användning av intäkter från det tillfälliga solidaritetsbidraget

1. Medlemsstaterna ska använda intäkterna från det tillfälliga solidaritetsbidraget för att de i tillräckligt god tid ska vara effektiva för något av följande ändamål:
  - a) Ekonomiska stödåtgärder för energislutkunder, särskilt utsatta hushåll, för att på ett riktat sätt mildra effekterna av höga energipriser.
  - b) Ekonomiska stödåtgärder för att bidra till att minska energiförbrukningen, till exempel genom auktioner eller anbudsförfaranden som avser efterfrågeminskning, sänka kostnaderna för energislutkunder för energiinköp för vissa förbrukningsvolymmer, främja energislutkunders investeringar i förnybar energi, strukturella investeringar i energieffektivitet eller annan teknik för minskade koldioxidutsläpp.
  - c) Ekonomiska stödåtgärder för att stödja företag i energintensiva industrier, förutsatt att de villkoras av investeringar i förnybar energi, energieffektivitet eller annan teknik för minskade koldioxidutsläpp.

- d) Ekonomiska stödåtgärder för att utveckla energioberoende, särskilt investeringar i överensstämmelse med REPowerEU-målen som fastställs i Planen REpowerEU och Gemensamma åtgärden REPowerEU, exempelvis projekt med en gränsöverskridande dimension.
- e) I en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna, får medlemsstaterna avsätta av en del av intäkterna från det tillfälliga solidaritetsbidraget till den gemensamma finansieringen av åtgärder för att minska energikrisens skadliga effekter, inbegripet stöd för att skydda sysselsättningen samt omskolning och kompetensutveckling av arbetskraften, eller för att främja investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, inbegripet i gränsöverskridande projekt, och i unionens finansieringsmekanism för förnybar energi som föreskrivs i artikel 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ⁽¹¹⁾.
2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vara klart definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara.

Artikel 18

Solidaritetsbidragets tillfälliga karaktär

Det solidaritetsbidrag som tillämpas av medlemsstaterna i enlighet med denna förordning ska vara av tillfällig karaktär. Det ska endast tillämpas på övervinster som genererats under de räkenskapsår som avses i artikel 15.

KAPITEL IV

Slutbestämmelser

Artikel 19

Övervakning och verkställighet

1. Den behöriga myndigheten i varje medlemsstat ska övervaka genomförandet på sitt territorium av de åtgärder som avses i artiklarna 3–7, 10, 12 och 13.
2. Så snart som möjligt efter det att denna förordning har trätt i kraft och senast den 1 december 2022 ska medlemsstaterna rapportera till kommissionen om planerade åtgärder för att uppnå den minskning av efterfrågan som krävs enligt artikel 5 och de avtal mellan medlemsstaterna som ingåtts enligt artikel 11.
3. Senast den 31 januari 2023 och på nytt senast den 30 april 2023 ska medlemsstaterna rapportera till kommissionen om
  - a) den minskning av efterfrågan som uppnåtts enligt artiklarna 3 och 4 och de åtgärder som införts för att uppnå minskningen enligt artikel 5,
  - b) de överintäkter som genererats enligt artikel 6,
  - c) de åtgärder rörande fördelningen av överintäkter som tillämpas för att mildra effekterna av höga elpriser på elslutkunderna enligt artikel 10,
  - d) eventuella offentliga ingripanden i prissättningen för leveranser av el som avses i artiklarna 12 och 13.
4. Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om följande:
  - a) Införandet av det tillfälliga solidaritetsbidraget enligt artikel 14, inbegripet vilket eller vilka räkenskapsår de kommer att tillämpa det, senast den 31 december 2022.

(11) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

- b) Eventuella senare ändringar av den nationella rättsliga ramen inom en månad efter dagen för offentliggörandet i respektive nationella officiella tidningar.
- c) Användningen av intäkterna enligt artikel 17 inom en månad från den dag då intäkterna har samlats in av dem i enlighet med nationell rätt.
- d) Antagna motsvarande nationella åtgärder som avses i artikel 14 senast den 31 december 2022. Medlemsstaterna ska dessutom tillhandahålla en bedömning av de intäkter som genereras genom dessa införda motsvarande nationella åtgärder och av användningen av dessa intäkter inom en månad från den dag då intäkterna samlats in av dem i enlighet med nationell rätt.

Artikel 20

Översyn

1. Senast den 30 april 2023 ska kommissionen göra en översyn av kapitel II mot bakgrund av den allmänna situationen avseende elförsörjningen och elpriserna i unionen och för rådet lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten av den översynen. På grundval av den rapporten får kommissionen, om detta är motiverat på grund av de ekonomiska omständigheterna eller elmarknadens funktion i unionen och enskilda medlemsstater, särskilt föreslå att tillämpningsperioden för denna förordning förlängs, att nivån på taket för marknadsintäkter enligt artikel 6.1 och källorna för elproduktion enligt artikel 7.1, som den är tillämplig på, ändras, eller att kapitel II ändras på annat sätt.
2. Senast den 15 oktober 2023 och på nytt senast den 15 oktober 2024 ska kommissionen göra en översyn av kapitel III mot bakgrund av den allmänna situationen i sektorn för fossila bränslen och de övervinster som genererats och för rådet lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten av den översynen.

Artikel 21

Undantag

1. Artiklarna 4–7 ska inte tillämpas på de yttersta randområdena i den mening som avses i artikel 349 i EUF-fördraget, vilka inte kan kopplas samman med unionens elmarknad.
2. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa artiklarna 4–7 på el som produceras i små enskilda system eller små anslutna system.
3. Artiklarna 4–7 ska inte vara obligatoriska för Cypern och Malta. Om Cypern beslutar att tillämpa artiklarna 4–7 ska artikel 6.1 inte tillämpas på el som produceras med hjälp av råpetroleumprodukter.

Artikel 22

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Utan att det påverkar skyldigheten att säkerställa fördelningen av överintäkter i enlighet med artikel 10 och att använda intäkterna från det tillfälliga solidaritetsbidraget i enlighet med artikel 17, och utan att det påverkar den rapporteringsskyldighet som avses i artikel 20.2, ska denna förordning tillämpas till och med den 31 december 2023, med förbehåll för följande:
  - a) Artikel 4 ska tillämpas från och med den 1 december 2022 till och med den 31 mars 2023.
  - b) Artiklarna 5 och 10 ska tillämpas från och med den 1 december 2022.

- c) Artiklarna 6, 7, och 8 ska tillämpas från och med den 1 december 2022 till och med den 30 juni 2023.
- d) Artikel 20.2 ska tillämpas till och med den 15 oktober 2024.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den 6 oktober 2022.

På rådets vägnar

M. BEK

Ordförande

Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter

Promemorians huvudsakliga innehåll

Rysslands invasion av Ukraina och agerande på energimarknaden har kraftigt ändrat förutsättningarna för den europeiska energimarknaden. Europeiska hushåll och företag står nu inför en vinter med mycket högre energipriser än normalt. Inom EU har det beslutats om flera åtgärder för att bemöta de höga energipriserna.

Rådet enades den 30 september 2022 om en rad förslag som införs genom förordningen (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. En av åtgärderna i EU-förordningen gäller ett tillfälligt tak för marknadsintäkter. I denna promemoria finns förslag om införandet av en tillfällig skatt på vissa elproducenters övervinster som motsvarar reglerna om ett tak för marknadsintäkter enligt EU-förordningen.

De nya bestämmelserna, som införs i en ny tillfällig lag och i skatteförfarandelagen, föreslås träda i kraft den 1 mars 2023.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	4
1.1	Förslag till lag om skatt på överintäkter från el	4
1.2	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	7
2	Bakgrund.....	10
2.1	Rådets förordning om en krisintervention	10
2.2	Elmarknaden i Sverige	10
2.2.1	Fysisk elhandel	11
2.2.2	Finansiell elhandel.....	12
2.2.3	Energiköpsavtal	13
3	Skatt på överintäkter från el	14
3.1	Det behövs kompletterande bestämmelser till rådets förordning om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna	14
3.2	Ny lag om en skatt på överintäkter från el.....	15
3.3	Skattskyldighet	15
3.4	Skattepliktens omfattning	17
3.5	Intäktstakets nivå	19
3.6	Beräkning av beskattningsunderlaget	20
3.7	Beskattningsunderlaget för företag i koncerner	25
3.8	Skattens storlek.....	26
3.9	Skattskyldighetens inträde.....	26
4	Förfarandet för uttag av skatten på överintäkter av el	27
4.1	Utgångspunkter för förfarandet	27
4.2	Registrering	28
4.3	Skyldighet att deklarerar överintäkter.....	29
4.3.1	Vem ska lämna en deklaration?	29
4.3.2	Vad ska deklarationen innehålla?	30
4.3.3	När ska deklarationen lämnas?	31
4.4	En utökad dokumentationsskyldighet införs	32
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	34
6	Konsekvensanalys	34
7	Författningskommentar	39
7.1	Förslaget till lag om skatt på överintäkter från el	39
7.2	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	47

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om skatt på överintäkter från el

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna.

2 § Skatt enligt denna lag ska betalas till staten.

Ord och uttryck i lagen

3 § Med *demonstrationsprojekt* avses ett projekt som visar upp teknik som är den första av sitt slag inom unionen och som representerar en viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd teknik.

4 § Med *elområde* avses det största geografiska område inom vilket marknadsaktörerna kan handla med el utan kapacitetstilldelning.

5 § Med *hybridkraftverk* avses en kraftproduktionsanläggning som har möjlighet att framställa el även från andra fossila källor än de som anges i 12 §.

6 § Med *koncessionspliktigt nät* avses en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857).

7 § Med *kvalificerad timme* avses en timme när priset på dagenföremarknaden i det elområde där inmatning av elen sker överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

8 § Med *matar in* avses överföring av el från kraftproduktionsanläggningen där den framställs till ett koncessionspliktigt nät.

9 § Med *priset på dagenföremarknaden* avses det pris på el i kronor per megawattimme, som fastställts ett dygn i förväg av elbörsen Nord Pool för en viss timme.

Skattskyldighet

10 § Skattskyldig är den som matar in skattepliktig el.

Om den som är skattskyldig enligt första stycket ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är det i stället koncernens moderföretag som är skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen.

Skattskyldighetens inträde

11 § Skattskyldigheten inträder för skattepliktig el när den skattskyldige matar in elen.

För ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket inträder skattskyldigheten för skattepliktig el när ett koncernföretag matar in elen.

Skattepliktens omfattning

12 § El som framställs i Sverige från följande källor är skattepliktig, om inte annat följer av 13 eller 14 §:

1. vindenergi,
2. termisk solenergi och solcellsenergi,
3. geotermisk energi,
4. vattenkraft utan vattenmagasin,
5. fasta eller gasformiga biomassabränslen, utom biometan,
6. avfall,
7. kärnenergi,
8. brunkol,
9. råpetroleumprodukter, och
10. torv.

13 § El är skattepliktig enligt denna lag endast om den framställs under kalendermånaderna mars till och med juni 2023.

14 § El är inte skattepliktig om den framställs

1. i ett demonstrationsprojekt,
2. i ett hybridkraftverk, eller
3. i en kraftproduktionsanläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av upp till 1 megawatt eller, om elen framställs från termisk solenergi eller solcellsenergi, topp effekt av upp till 1 megawatt.

Beskattningsunderlaget

15 § Skatt enligt denna lag ska betalas på ett beskattningsunderlag för varje kalendermånad, beräknat enligt 16–21 §§.

16 § En timintäkt beräknas genom att antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under en kvalificerad timme multipliceras med priset på dagenföremarknaden.

17 § Ett takbelopp beräknas genom att det totala antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med 1 957 kronor.

18 § Ett finansiellt justeringsbelopp beräknas för en kalendermånad som nettoeffekten i kronor av en skattskyldigs avtalsenliga rättigheter och skyldigheter på de realiserade intäkterna från den skattepliktiga el som matats in under månadens kvalificerade timmar.

Ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket ska vid beräkningen av finansiellt justeringsbelopp även beakta övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter.

19 § Beskattningsunderlaget för en kalendermånad beräknas genom att summan av samtliga timintäkter under månaden minskas med summan av samtliga takbelopp för månaden och justeras med det finansiella justeringsbeloppet för månaden.

Ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket ska beräkna timintäkter och takbelopp med beaktande av all den skattepliktiga el som matats in av företag i koncernen under kalendermånaden.

20 § En skattskyldig får välja att för en enskild kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat, förutsatt att driftskostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

Med driftskostnader avses en kraftproduktionsanläggnings fasta och rörliga kostnader för att framställa el.

21 § Ett särskilt takbelopp enligt 20 § beräknas genom att

1. det totala antalet megawattimmar skattepliktig el från den aktuella kraftproduktionsanläggningen som den skattskyldige matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med summan av driftskostnaderna för timmarna, och

2. produkten av beräkningen enligt 1 multipliceras med faktorn 1,3.

Det särskilda takbeloppet kan högst uppgå till summan av kalendermånadens timintäkter för den aktuella kraftproduktionsanläggningen.

Skattens storlek

22 § Skatt ska betalas med 90 procent av beskattningsunderlaget.

Förfarande

23 § I skatteförfarandelagen (2011:1244) finns bestämmelser om förfarandet vid beskattningen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

2. Lagen tillämpas första gången för el som framställs i mars 2023.

1.2 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförefarandelagen (2011:1244)

dels att 26 kap. 1 § och 39 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 3 kap. 15 a §, 7 kap. 1 b §, 26 kap. 2 a, 22 a och 33 g §§ och 39 kap. 3 b §, och närmast före 39 kap. 3 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

15 a §

Med punktskatt avses även skatt enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

7 kap.

1 b §

Skatteverket ska, utöver vad som följer av 1 och 1 a §§, registrera den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

26 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- vem som ska lämna en skattedeklaration (2 §),
- vem som ska lämna en skattedeklaration (2 och 2 a §§),
- vilken sorts skattedeklaration som ska lämnas (3–9 §§),
- redovisningsperioder (10–17 §§),
- vad de olika skattedeklarationerna ska innehålla (18–25 §§),
- när en skattedeklaration ska lämnas (26–37 §§),
- att viss verksamhet ska redovisas för sig (39 §), och
- ändring eller tillägg av uppgifter om betalningsmottagare (40 och 41 §§).

2 a §

En skattedeklaration ska också lämnas av den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

¹ Senaste lydelse 2017:387.

22 a §

I stället för vad som anges i 22 § ska en punktskattedeklaration från den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el innehålla uppgift om

1. antal megawatttimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden,

2. summan av samtliga timintäkter under redovisningsperioden,

3. finansiellt justeringsbelopp, och

4. skattens nettobelopp.

För en skattskyldig som enligt 20 § lagen om skatt på överintäkter från el väljer att för en eller flera kraftproduktionsanläggningar beräkna timintäkter och särskilt takbelopp separat gäller följande. Dessa uppgifter för de aktuella anläggningarna ska redovisas för sig. I deklarationen ska då även uppgift som avses i första stycket 1 redovisas separat för de anläggningarna.

33 g §

Den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el ska redovisa skatten i en skattedeklaration som ska ha kommit in till Skatteverket senast den 15 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång.

39 kap.

1 §²

I detta kapitel finns bestämmelser om

- definitioner (2 och 2 a §§),
- generell dokumentationsskyldighet (3 §),
- dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt (3 a §),

- *dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el (3 b §),*
  - dokumentationsskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),
  - dokumentationsskyldighet som avser personalliggare (11–12 §§),
  - dokumentationsskyldighet som avser torg- och marknadshandel (13 §),
  - dokumentationsskyldighet som avser omsättning av investeringsguld (14 §),
  - dokumentationsskyldighet som avser avropslager (14 a §),
  - dokumentationsskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§),
- och
- föreläggande (17 §).

Beräkning av skatt på överintäkter från el

3 b §§

För den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el ska underlaget som anges i 3 § även innehålla

1. dokumentation för kontroll av skattepliktig el som framställts i Sverige,

2. uppgift om från vilken källa elen har framställts, och

3. en beskrivning av den skattskyldiges beräkning av finansiellt justeringsbelopp.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

2 Bakgrund

2.1 Rådets förordning om en krisintervention

Rysslands invasion av Ukraina och agerande på energimarknaden har kraftigt ändrat förutsättningarna för den europeiska energimarknaden. Europeiska hushåll och företag står nu inför en vinter med mycket högre energipriser än normalt.

Den 9 september 2022 hölls ett extrainkallat möte i rådet för transport, telekommunikation och energi (TTE-rådet), där rådet kom överens om att uppdra till Europeiska kommissionen att ta fram förslag på hur EU samlat kan hantera de hastigt ökande energipriserna och de stora svängningarna på elmarknaden. Den 14 september 2022 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till förordning (Interinstitutional File: 2022/0289(NLE)).

Rådet enades den 30 september 2022 om en rad förslag som beslutades genom förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, kallad rådets förordning om en krisintervention, se bilaga 1. Förordningen består bl.a. av förslag för att minska elkonsumtionen i EU, att införa ett tak för marknadsintäkter på elproducenter (nedan taket för marknadsintäkter eller intäktstaket) samt att införa ett s.k. solidaritetsbidrag som ska betalas av företag inom den fossila sektorn. Medel från intäktstaket och solidaritetsbidraget ska användas av medlemsstaterna bl.a. för ekonomiska stödåtgärder till energislutkunder.

2.2 Elmarknaden i Sverige

Elpriset varierar med utbud och efterfrågan för varje timme. Vid varje tidpunkt måste det produceras lika mycket el som det förbrukas för att elsystemet ska vara i balans och driften ska vara säker. För att kostnadseffektivt handla med el mellan olika aktörer och upprätthålla balansen i elsystemet har marknaden delats in i olika delmarknader, där handeln med el sker vid olika tidpunkter i förhållande till leverans. Dessa delmarknader är prissäkringsmarknaden, dagenföremarknaden, intradagsmarknaden och balansmarknaden. Av dessa delmarknader kan de tre senare sägas utgöra den fysiska elmarknaden, där bl.a. den fysiska handeln med el sker, medan prissäkringsmarknaden utgör den finansiella elhandeln. Det finns organiserade marknadsplatser för handel på de olika delmarknaderna, men handel kan även ske bilateralt mellan aktörer. Priserna på de organiserade marknadsplatserna fungerar ofta som referenspriser för den handel som sker bilateralt.

Elproducentens intäkter från produktionen av el påverkas av utfallet från såväl den fysiska som den finansiella elhandeln. Producentens kostnader vid elproduktion skiljer sig åt mellan de olika kraftslagen. Förnybar elproduktion såsom vindkraft, solkraft och vattenkraft har låga rörliga kostnader eftersom de inte har några egentliga kostnader för bränslen. Dessa kraftslag kännetecknas snarare av relativt höga kapitalkostnader.

Den reglerbara vattenkraften prissätts i enlighet med det lagrade vattnets alternativkostnad, s.k. vattenvärde, snarare än utifrån driftskostnaden. På så sätt optimeras vattenanvändningen och elproduktionen från vattenkraft över året. Bränslebaserad elproduktion, t.ex. gas- och oljebaserade kraftverk har relativt höga rörliga kostnader som också snabbt tenderar att påverkas av utvecklingen i vår omvärld, leveranskedjor m.m. I termer av marginalkostnad, dvs. kostnaden för att producera en ytterligare enhet el, kan elproduktionen därför rangordnas i kostnadsordning (en s.k. merit-order) från elproduktionen med jämförelsevis låga marginalkostnader, såsom sol- och vindkraft, till elproduktion med relativt höga marginalkostnader, t.ex. gasturbiner. När elpriserna är höga är det ofta elproduktion med höga bränslekostnader eller alternativkostnader som bestämmer prisnivån på marknaden. Elproduktion med låga marginalkostnader är normalt inte prissättande på elmarknaden och därigenom att betrakta som inframarginell.

2.2.1 Fysisk elhandel

Den fysiska handeln på grossistmarknaden för el består av tre olika delmarknader: dagenföremarknaden, intradagsmarknaden och balansmarknaden. För att hantera interna överföringsbegränsningar i stamnätet för el är marknaden indelad i fyra elområden.

Dagenföremarknaden

Den fysiska handeln med el organiseras primärt på marknadsplatsen Nord Pools spotmarknad. På spotmarknaden fastställs det gemensamma systempriset, dvs. det pris som skulle råda för hela spotmarknaden om det inte fanns några överföringsbegränsningar, och priserna för respektive elområde timvis för nästkommande dygn. Eftersom priset fastställs dagen före leverans kallas spotmarknaden för en "dagenföremarknad". På dagenföremarknaden bestäms priset i ett auktionsförfarande med köp- och säljbud genom s.k. marginalkostnadsprissättning. Det innebär att priset på dagenföremarknaden, oavsett nivån på andra bud, bestäms av marginalkostnaden för den sista megawattimmen som behövs för att jämvikt mellan utbud och efterfrågan på marknaden ska uppnås. Dagenförehandel sker även på EPEX SPOT.

Intradagsmarknaden

Intradagsmarknaden är en marknad för fysisk handel med el mellan dagenföremarknaden och leveranstimmen. Det är en fysisk justeringsmarknad för kontinuerlig handel av timkontrakt. Handel kan ske upp till en timme före leverans under dygnets alla timmar. Det är även i detta fall Nord Pool som organiserar den huvudsakliga marknadsplatsen. De priser som fastställs på intradagsmarknaden baseras på principen "pay as bid", dvs. de aktörers bud som accepteras prissätts enligt det specifika budet.

Balansmarknaden

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) är systemansvarig för överföringssystemet och ansvarar för att upprätthålla balansen mellan elförbrukning och elproduktion i det svenska elsystemet. I balanshanteringen köper Svenska kraftnät in och aktiverar stödtjänster. En stödtjänst är en tjänst som behövs för driften och inkluderar bl.a. balansering men inte hantering av omdirigering och motköp. Balanstjänster bidrar med en viss förmåga som elsystemet har behov av i själva drifttimmen, exempelvis upp- eller nedreglering av produktion och förbrukning av el, s.k. balansenergi. Priset från dagenföremarknaden utgör det pris som handeln med balansenergi utgår från och handeln med balansenergi ger alltid aktören ytterligare intäkter för den levererade tjänsten, utöver priset på dagenföremarknaden. I efterhand sker en balansavräkning och den aktör som orsakat en obalans får betala vad det kostat för Svenska kraftnät att återupprätta balansen. Beräkningarna baseras på mätvärden som inrapporteras av elmarknadens aktörer.

Elområden

Sverige är sedan november 2011 indelat i fyra elområden: elområde 1 (Luleå), elområde 2 (Sundsvall), elområde 3 (Stockholm) samt elområde 4 (Malmö). Syftet med elområdesindelningen var att hantera och tydliggöra flaskhalsar i det svenska överföringssystemet. Elområdena 1 och 2 i norra Sverige är överskottsområden, där det normalt produceras mer el än vad som förbrukas, medan elområdena 3 och 4 i södra Sverige är underskottsområden, där förbrukningen ofta är högre än produktionen. När kapaciteten för att överföra el i elnätet inte räcker till uppstår prisskillnader, dvs. elområdespriserna på dagenföremarknaden blir olika. Över lag tenderar elpriserna i underskottsområdena i södra Sverige vara högre än i överskottsområdena i norra Sverige.

2.2.2 Finansiell elhandel

Den finansiella elhandeln består av handel med och avräkning av finansiella kontrakt, som används av olika aktörer för prissäkring. Det finns flera olika sätt för aktörerna att hantera variationer i pris på elmarknaden och de kan prissäkra sin produktion eller förbrukning upp till flera år i förväg.

Till skillnad från den fysiska handeln med el behöver den finansiella inte resultera i en faktisk leverans av el. Därmed saknas normalt en koppling till något visst kraftslag.

Den finansiella handeln för den nordiska elmarknaden sker huvudsakligen på marknadsplatsen Nasdaq Commodities. Där handlas och avräknas standardiserade kontrakt och prissäkringsmöjligheter för dagar, veckor, månader, kvartal och år. Det finns även andra börser, som tyska EEX, som erbjuder finansiell handel och avräkning för den nordiska elmarknaden. Dessutom är det vanligt att kontrakt handlas bilateralt och via mäklare. Kontrakt som handlats bilateralt avräknas i allmänhet hos ett clearinghus. Avräkningen innebär att parterna får clearinghuset som motpart och clearinghuset övertar på så sätt motpartsrisken.

Den finansiella handeln för elmarknaden sker kontinuerligt och prissätts enligt principen pay as bid. Att delta i den finansiella marknaden är frivilligt och aktörerna väljer därmed själva vilka kontrakt som är lämpliga att använda för hantering av risk.

I Sverige används huvudsakligen kombinationer av olika finansiella kontrakt för prissäkring. Vanligt är att aktörerna handlar med systempris-kontrakt som kombineras med EPAD-kontrakt (Electricity Price Area Differentials). Ett systempris-kontrakt är knutet till systempriset på dagenföremarknaden som avräkningspris. Den prisrisk som återstår, dvs. skillnaden mellan priset i ett specifikt elområde och systempriset, hanteras med hjälp av EPAD-kontrakt. Prissäkringskontrakt i Sverige kan handlas bilateralt, via mäklare eller på handelsplatser.

2.2.3 Energiköpsavtal

Energiköpsavtal (Power Purchase Agreement, PPA) är långsiktiga bilaterala elhandelsavtal. Avtalen har normalt jämförelsevis långa löptider, t.ex. 10 år, och syftar ofta till att skapa långsiktigt förutsägbara prisnivåer för investerare, producenter och köpare. Därför förknippas avtalstypen ofta med investeringar i ny förnybar elproduktion, t.ex. vind- och solkraft. Motsvarande avtal förekommer dock även för mer traditionell elproduktion, t.ex. för att hantera samägandet i svenska kärnkraftverk.

Avtalen kan vara såväl fysiska som finansiella. Skillnaden består i huruvida den producerade elen direkt överförs fysiskt till användarens elbalansräkning eller om avtalet endast innebär en finansiell transaktion baserat på utfall av faktiskt elpris under exempelvis en månad.

Ett fysiskt PPA har vanligtvis kortare avräkningsperioder, ner mot realtid. För att en fysisk koppling ska finnas måste också producent och användare finnas på samma marknad. Elprisrisken hanteras olika beroende på vad som avtalas, men eftersom köparen avropar hela elproduktionen kan köparen ofta anses bära en större prisrisk.

Ett finansiellt PPA är ett ekonomiskt avtal, utan fysisk leverans, som liknar de kontrakt som handlas på bl.a. Nasdaqs marknadsplats. Avräkningstider, volymer, exponering mot andra marknader och övriga villkor sätts fritt mellan parterna. El säljs av en part mot marknadspris på en elmarknad och köps av en annan part till marknadspris på en elmarknad (det kan vara samma) varefter parterna kompenserar varandra, eller en tredje part som ingår som försäkringsgivare, för prisskillnader jämfört med det ingångna avtalet. Ursprungsgarantier omfattas ofta eftersom de utgör grunden i kopplingen till det projekt som finansieras. Avtalen kan också omfatta andra tjänster. Eftersom avräkningen sällan sker per timme flyttas prisrisken till den som handlar i realtid. Denna aktör kan i sin tur prissäkra med andra instrument för att hantera portföljrisker.

3 Skatt på överintäkter från el

3.1 Det behövs kompletterande bestämmelser till rådets förordning om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna

Promemorians bedömning: Det bör införas kompletterande bestämmelser till rådets förordning om en krisintervention i den del förordningen rör ett tak för marknadsintäkter.

Skälen för bedömningen: Enligt rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, kallad rådets förordning om en krisintervention, ska producenters marknadsintäkter från elproduktion från vissa angivna källor begränsas till högst 180 euro per megawattimme producerad el.

En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat och ska i Sverige behandlas som svensk lag. En sådan rättsakt bör som utgångspunkt inte inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt eftersom några särskilda åtgärder för att införliva en förordning generellt sett inte får vidtas. Den aktuella förordningen ger dock medlemsstaterna alternativa handlingsvägar för hur den ska tillämpas. I frågan om huruvida kompletterande bestämmelser till förordningen bör införas bör vidare följande beaktas.

Regeringsformen innehåller inte någon definition av begreppet skatt. Av förarbetena till regeringsformen framgår att en skatt kan karaktäriseras som ett tvångsbidrag till det allmänna utan direkt motprestation (prop. 1973:90 s. 213, jfr även s. 140). Detta gäller inte bara när pålagen har motiverats med behovet av en inkomstförstärkning utan också när den främst fullföljer ett stabiliseringspolitiskt, försörjningspolitiskt eller annat sådant syfte (samma prop. s. 220). Ett sådant intäktstak som rådets förordning om en krisintervention föreskriver bedöms utgöra en skatt enligt svensk rätt.

Rådets förordning om en krisintervention bedöms inte vara tillräckligt detaljerad för att ensam kunna ligga till grund för uttag av skatt och den innehåller olika valmöjligheter för medlemsstaterna. Exempel på detta är att intäktstaket ska begränsa vissa intäkter till högst 180 euro per megawattimme men att såväl lägre som högre gränser får tillämpas under vissa förutsättningar, att det delvis är upp till medlemsstaterna att bestämma vilka källor för elproduktion som ska omfattas av intäktstaket och att medlemsstaterna får besluta att intäktstaket endast ska tillämpas på 90 procent av marknadsintäkterna över intäktstaket. För att möjliggöra tillämpning av intäktstaket, öka tydligheten och säkerställa att de grundläggande krav på skattelagstiftning som uppställs i Sverige är uppfyllda bedöms det vara nödvändigt att införa kompletterande bestämmelser till förordningen i den del som rör intäktstaket. Genom de i promemorian föreslagna kompletterande bestämmelserna möjliggörs tillämpningen av ett intäktstak i Sverige.

3.2 Ny lag om en skatt på överintäkter från el

Promemorians förslag: Det införs en ny lag om en skatt på överintäkter från el. Skatten ska betalas till staten.

Skälen för förslaget: Som konstateras ovan är bedömningen att det är lämpligt att i svensk rätt införa kompletterande bestämmelser till rådets förordning om en krisintervention, i den del förordningen rör ett tak för marknadsintäkter, eftersom ett sådant intäktstak bedöms utgöra en skatt. Det föreslås därför att en ny lag införs som anger hur den tillfälliga skatten ska tas ut.

Skatten föreslås betalas till staten.

Lagförslag

Förslaget medför att 1 och 2 §§ i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.3 Skattskyldighet

Promemorians förslag: Skattskyldig är den som matar in skattepliktig el.

Dotterföretag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen och som matar in skattepliktig el ska inte vara skattskyldiga. I stället ska koncernens moderföretag vara skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen.

Med mata in avses överföring av el från kraftproduktionsanläggningen där den framställs till ett koncessionspliktigt nät.

Med koncessionspliktigt nät avses en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Promemorians bedömning: Bestämmelser om förmedlare ska inte införas i den nya lagen.

Skälen för förslaget och bedömningen

Som framgår i avsnitt 3.1 bedöms intäktstaket enligt svensk rätt utgöra en skatt och det föreslås i avsnitt 3.2 tillämpas genom att en skatt på överintäkter från el införs. Eftersom det inte framgår av rådets förordning om en krisintervention vem som ska vara skattskyldig för en sådan skatt behöver lagen om skatt på överintäkter från el innehålla kompletterande bestämmelser om skattskyldighet.

Av artikel 6.1 i rådets förordning om en krisintervention framgår det att elproducenters marknadsintäkter ska begränsas genom intäktstaket. Den som är elproducent och har intäkter från försäljning av el i Sverige torde också vara den som matar in elen från produktionsanläggningen till ett koncessionspliktigt nät i Sverige. Ett koncessionspliktigt nät är en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857). Denna definition av koncessionspliktigt

nät föreslås införas i lagen. Skattskyldig föreslås därför som utgångspunkt vara den som i Sverige matar in skattepliktig el till ett koncessionspliktigt nät. Det är den som förfogar över elen vid tidpunkten för inmatning på det koncessionspliktiga nätet som anses mata in elen. Den skattskyldige kan alltså vara såväl en svensk fysisk eller juridisk person som en utländsk fysisk eller juridisk person.

Begreppet matar in föreslås begränsas till att endast gälla överföring från kraftproduktionsanläggningen där elen framställs. Syftet är att undvika att eventuell överföring av el i senare skede, från ett koncessionspliktigt nät till ett annat, ska leda till att aktörer utan koppling till produktionsanläggningen blir skattskyldiga. Till en kraftproduktionsanläggning i den här bemärkelsen räknas även i förekommande fall ett icke koncessionspliktigt nät mellan den fysiska anläggningen och det koncessionspliktiga nätet. Det finns annars risk för att ingen blir skattskyldig för el som matats in, om den överläts till en aktör som förfogar över elen efter att den lämnar den fysiska anläggning där elen framställs, men innan den överförs till det koncessionspliktiga nätet.

En definition av begreppet matar in enligt ovan föreslås införas i lagen.

Förmedlare

Enligt artikel 6.2 i rådets förordning om en krisintervention ska intäkts-taket även omfatta eventuella förmedlare som deltar på grossistmarknader för el för producenternas räkning. Förmedlare definieras uttryckligen i artikel 2.8 i EU-förordningen som en enhet på grossistmarknaden för el i medlemsstater som utgör en ö som inte är ansluten till andra medlemsstater. Bedömningen är att det för Sveriges del inte blir aktuellt att ta hänsyn till sådana förmedlare. Denna kategori skattskyldiga utelämnas därför i den nu föreslagna nationella lagstiftningen.

Företag som ingår i en koncern

Svensk företagsbeskattning utgår normalt från juridisk person som skattskyldig enhet. För att det ska vara neutralt ur beskattningssynpunkt att bedriva verksamhet i ett företag jämfört med flera företag finns det skattemässiga regler om t.ex. internprissättning, koncernbidrag och koncerninterna räntebetalningar. När det gäller skatten på överintäkter från el finns det med hänsyn till hur beskattningsunderlaget föreslås beräknas, se avsnitt 3.6, skäl att göra avsteg från denna ordning. Om den som matar in skattepliktig el ingår i en koncern är det lämpligt att toppmoderföretaget i koncernen är skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen. På så sätt kan moderföretaget göra eventuella finansiella justeringar för hela koncernen. Det kan t.ex. vara fråga om att olika former av finansiella kontrakt för prissäkring hanteras av en internbank för hela koncernens räkning. Toppmoderföretaget bör då ha bäst möjligheter att utifrån ett helhetsperspektiv beräkna hur detta påverkar koncernens intäkter. Genom att skattskyldigheten för en hel koncern samlas hos ett utpekat företag kan de administrativa kostnaderna för koncernen också förväntas bli mindre i de fall den innehåller fler än ett företag som matar in skattepliktig el. Det föreslås därför att en skattskyldighet för moderföretag införs.

Bestämmelsen föreslås utformas som en alternativ skattskyldighet som ersätter huvudregeln i vissa fall. Om den som är skattskyldig, dvs. den som matar in skattepliktig el i Sverige, ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är det i stället koncernens moderföretag som är skattskyldigt för all skattepliktig el som matas in av företag inom koncernen. Om koncernregeln är tillämplig tar således moderföretaget över skattskyldigheten från alla dotterföretag som annars skulle ha varit skattskyldiga.

Att koncernen ska vara av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen innebär att även utländska koncerner omfattas om företagen upprätthåller förbindelser med varandra motsvarande vad som anges i årsredovisningslagen. Var moderföretaget hör hemma har ingen betydelse för skattskyldigheten enligt koncernregeln. Även utländska moderföretag omfattas således av den föreslagna bestämmelsen, om de har dotterföretag som matar in skattepliktig el i Sverige.

Koncerndefinitionen i årsredovisningslagen utgår kortfattat från inflytande i form av röstetal, påverkan på styrelsens sammansättning eller bestämmande inflytande. I samtliga fall ska moderföretaget inneha mer än hälften av rösterna eller annan form av inflytande, vilket i praktiken bör innebära att ett dotterföretag bara kan tillhöra en koncern. Det förhållande att hela skattskyldigheten flyttas från dotterföretaget till moderföretaget även i de fall dotterföretaget inte är helägt av moderföretaget bedöms därför inte utgöra något problem. Det viktiga är att all skattepliktig el som matas in beskattas, och att det inte finns risk för att flera subjekt blir skattskyldiga för samma inmatade el.

Såväl den föreslagna huvudregeln om skattskyldighet som definitionen i årsredovisningslagen omfattar företag som är handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer. Det krävs således inte någon särskild bestämmelse för att el som matas in av sådana företag ska omfattas av skattskyldigheten.

Lagförslag

Förslaget medför att 6, 8 och 10 §§ i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.4 Skattepliktens omfattning

Promemorians förslag: El som framställs i Sverige, från de källor som anges i artikel 7.1 i rådets förordning om en krisintervention, ska vara skattepliktig enligt skatten på överintäkter från el.

El ska inte vara skattepliktig om den framställs i ett demonstrationsprojekt, hybridkraftverk eller i en kraftproduktionsanläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt, alternativt toppeffekt om det är fråga om termisk solenergi eller solcellsenergi, av upp till 1 megawatt.

El ska vara skattepliktig enligt den nya lagen endast om den framställs under kalendermånaderna mars t.o.m. juni 2023.

Med demonstrationsprojekt avses ett projekt som visar upp teknik som är den första av sitt slag inom unionen och som representerar en

viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd teknik.

Med hybridkraftverk avses en kraftproduktionsanläggning som har möjlighet att framställa el även från andra fossila källor än de som anges i artikel 7.1 i rådets förordning om en krisintervention.

Skälen för förslaget

Enligt artikel 6.1 i rådets förordning om en krisintervention ska intäktstaket tillämpas på intäkter från försäljning av el framställd från de källor som anges i artikel 7.1 i förordningen. För större tydlighet och för att underlätta tillämpningen bör uppräkningslistan av källorna i artikel 7.1 i förordningen återges i lagen om skatt på överintäkter från el.

För att undvika dubbelbeskattning bör endast el som framställs i Sverige vara skattepliktig.

Av artikel 7.2 i rådets förordning om en krisintervention framgår att det föreskrivna intäktstaket inte ska tillämpas på demonstrationsprojekt. En bestämmelse om detta och en definition av begreppet bör därför införas i lagen. Eftersom det är lämpligt att använda en befintlig definition bör samma definition som i artikel 2.24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el användas.

Hybridkraftverk

Av artikel 7.3 i rådets förordning om en krisintervention följer att medlemsstaterna får besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på el som framställs i hybridkraftverk som även använder konventionella energikällor. Det gäller särskilt i fall där tillämpningen av det föreskrivna intäktstaket medför en risk för ökade koldioxidutsläpp och minskad produktion av förnybar energi. El framställd från konventionella källor, dvs. andra fossila källor än de som anges i artikel 7.1 i förordningen, omfattas inte av intäktstaket och därmed inte heller av skatten på överintäkter från el. Genom skatten kan det därför i vissa situationer skapas incitament för sådana anläggningar att använda sig av konventionella bränslen i större utsträckning än vad som annars skulle vara fallet, med risk för ökade koldioxidutsläpp och minskad produktion av förnybar energi som följd. För att undvika detta bör inte el från hybridkraftverk som även använder konventionella energikällor vara skattepliktig. Den här kategorin kraftverk bedöms vara i en annan rättslig och faktisk situation än kraftverk där den beskrivna substitutionsproblematiken inte riskerar att uppstå. De kraftverk som kan välja mellan att använda sådana bränslen som anges i artikel 7.1 eller konventionella bränslen kan på detta sätt välja om den el de framställer ska vara skattepliktig eller inte. Att undanta dem är alltså förenligt med skattens syfte och systematik. Undantaget bedöms därför inte utgöra statligt stöd. En bestämmelse om ett sådant undantag föreslås införas i lagen. För enkelhets skull föreslås dessa kraftverk i den nya lagen benämnas hybridkraftverk. Begreppet föreslås definieras i lagen.

Mindre kraftproduktionsanläggningar

Av artikel 7.3 i rådets förordning om en krisintervention framgår att medlemsstaterna, särskilt i de fall då tillämpningen av intäktstaket medför en betydande administrativ börda, får besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på producenter som framställer el med kraftproduktionsanläggningar med en installerad kapacitet av upp till 1 megawatt. Den föreslagna lagen om skatt på överintäkter från el kan innebära en relativt omfattande administration för berörda producenter. El som framställs i en kraftproduktionsanläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av upp till 1 megawatt föreslås därför inte vara skattepliktig. För el som framställs från termisk solenergi eller solcellsenergi föreslås den gränsen i stället gälla installerad topeffekt. Den här typen av mindre anläggningar ägs typiskt sett av privatpersoner som framställer el i första hand för eget bruk i det egna hushållet. De som berörs av undantaget är alltså i en annan faktisk situation än sådana aktörer som äger och driver större anläggningar i syfte att framställa el för försäljning. Att på detta sätt undanta el från mindre anläggningar bedöms därför inte utgöra statligt stöd. Bestämmelser om undantag för mindre anläggningar föreslås införas i lagen.

Skattepliktens avgränsning i tid

Enligt rådets förordning om en krisintervention ska intäktstaket tillämpas t.o.m. den 30 juni 2023. Endast el som framställts under kalendermånaderna mars t.o.m. juni 2023 föreslås därför vara skattepliktig enligt den nya lagen. Avgränsningen i tid föreslås framgå av lagen.

Lagförslag

Förslaget medför att 3, 5 och 12–14 §§ i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.5 Intäktstakets nivå

Promemorians förslag: Endast intäkter över 1 957 kronor per megawattimme ska begränsas genom intäktstaket.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 6.1 i rådets förordning om en krisintervention ska marknadsintäkter från elproduktion från vissa källor begränsas till högst 180 euro per megawattimme producerad el.

Intäktstaket är avsett att primärt träffa de kraftslag som normalt sett inte är prissättande på elmarknaden, s.k. inframarginell produktion. Även om sådana producenters driftskostnader i många fall kan vara mycket låga bör inte en alltför låg nivå väljas för intäktstaket. Förmågan hos de producenter på vilka intäktstaket tillämpas, inbegripet producenter av förnybar energi, att täcka sina investerings- och driftskostnader bör inte äventyras. Nivån bör vidare sättas så att investeringar i den kapacitet som behövs för ett koldioxidsnålt och tillförlitligt elsystem bibehålls och stimuleras. Med hänsyn till detta och till försörjningstryggheten föreslås skatten utformas så att endast intäkter över 180 euro per megawattimme kan ingå i beskattningsunderlaget. Enligt artikel 5.9 i rådets förordning om en

krisintervention är det sådana intäkter som utgör s.k. överintäkter. Gränsen för intäktstaket bör dock uttryckas i svenska kronor. Det är lämpligt, inte minst av administrativa skäl, att gränsen inte förändras under den period intäktstaket ska tillämpas. Omräkningen bör därför göras med en växelkurs för hela tillämpningsperioden och med den kurs som gäller enligt 1 kap. 16 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, vilket för 2023 innebär att 180 euro motsvarar 1 957 kronor. Detta belopp föreslås användas i den nya lagen om skatt på överintäkter från el.

Förslag om en möjlighet att för enskilda kraftproduktionsanläggningar med höga driftskostnader tillämpa ett särskilt takbelopp behandlas i avsnitt 3.6.

Lagförslag

Förslaget påverkar utformningen av 7 § i den nya lagen om skatt på överintäkter från el.

3.6 Beräkning av beskattningsunderlaget

Promemorians förslag: Beskattningsunderlaget för skatten på överintäkter från el ska beräknas per kalendermånad.

Beskattningsunderlaget ska vara summan av samtliga timintäkter under månaden, minskad med summan av samtliga takbelopp och justerad med ett finansiellt justeringsbelopp.

Det ska införas en möjlighet att för en enskild kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat, förutsatt att driftskostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

Timintäkter ska beräknas genom att antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under en kvalificerad timme multipliceras med priset på dagenföremarknaden.

Med kvalificerad timme avses en timme när priset på dagenföremarknaden i det elområde där inmatning av elen sker överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

Med priset på dagenföremarknaden avses det pris på el i kronor per megawattimme, som fastställts ett dygn i förväg av elbörsen Nord Pool för en viss timme.

Med elområde avses det största geografiska område inom vilket marknadsaktörerna kan handla med el utan kapacitetstilldelning.

Takbelopp ska beräknas genom att det totala antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med 1 957 kronor.

Ett särskilt takbelopp ska beräknas genom att det totala antalet megawattimmar skattepliktig el från den aktuella kraftproduktionsanläggningen som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med summan av driftskostnaderna för timmarna multiplicerat med 1,3.

Det särskilda takbeloppet ska högst kunna uppgå till summan av kalendermånadens timintäkter för den aktuella kraftproduktionsanläggningen.

Ett finansiellt justeringsbelopp ska beräknas för en kalendermånad som nettoeffekten i kronor av en skattskyldigs avtalsenliga rättigheter och skyldigheter på de realiserade intäkterna från den skattepliktiga el som matats in under månadens kvalificerade timmar.

Skälen för förslaget

Enligt artikel 6.1 i rådets förordning om en krisintervention är det marknadsintäkter från elproduktion från vissa källor som ska begränsas. Medlemsstaterna ska enligt artikel 6.2 i förordningen säkerställa att intäktstaket omfattar samtliga marknadsintäkter för producenterna, oavsett inom vilka marknadstidsramar transaktionen äger rum och oavsett om elen handlas bilateralt eller på en centraliserad marknadsplats. Marknadsintäkter är enligt artikel 2.5 i förordningen definierat som realiserade intäkter som en producent erhåller i utbyte mot försäljning och leverans av el i unionen, oavsett i vilken avtalsform utbytet sker, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el, och exklusive stöd från medlemsstaterna. Av definitionen av marknadsintäkter i rådets förordning om en krisintervention följer att endast realiserade intäkter ska begränsas genom intäktstaket. Det framgår dock inte av förordningen på vilket sätt detta ska ske eller hur de realiserade intäkterna ska beräknas. Som framgår ovan, se avsnitt 3.2, föreslås intäktstaket tillämpas genom att en skatt på överintäkter från el införs. Den nya lagen om skatt på överintäkter från el föreslås därför innehålla kompletterande bestämmelser om hur beskattningsunderlaget för skatten ska beräknas, enligt följande.

Beskattningsunderlaget bör beräknas utifrån mängden skattepliktig el som matas in

Till följd av hur den fysiska och den finansiella elmarknaden fungerar är det ofta inte möjligt att knyta en elproducents intäkter från försäljning av el till någon specifik kraftproduktionsanläggning. Det innebär att det i många fall inte går att avgöra hur stor del av intäkterna som kommer från försäljning av sådan el som ska omfattas av intäktstaket. Att beräkna beskattningsunderlaget utifrån vilka intäkter från försäljning av el den skattskyldige faktiskt haft bedöms därför inte vara möjligt.

Beräkningen av beskattningsunderlaget föreslås därför i stället utgå från mängden skattepliktig el som matas in. El som säljs på den fysiska elmarknaden överförs från kraftproduktionsanläggningen där den framställs till ett koncessionspliktigt nät. Mängden inmatad skattepliktig el bör därför ge en god utgångspunkt för en skattskyldigs realiserade intäkter och därmed för vad som ska ingå i beskattningsunderlaget.

Genom att en förutsättning för att el ska ingå i beskattningsunderlaget är att den matats in på detta sätt undantas el som en producent själv förbrukar från beskattning. Sådan el har inte genererat realiserade intäkter och bör därmed inte omfattas av intäktstaket. En annan fördel med att beräkna beskattningsunderlaget med utgångspunkt i inmatad mängd el är att uppgifter om vem som överfört el till ett koncessionspliktigt nät finns hos Svenska kraftnät, vilket kan underlätta vid kontroller i efterhand.

Priset på dagenföremarknaden bör användas för att uppskatta intäkter

El som säljs på den fysiska marknaden prissätts på olika sätt beroende på vilken delmarknad den säljs på. Att beräkna beskattningsunderlaget med utgångspunkt i det faktiska priset i varje enskild transaktion kommer, med hänsyn till det mycket stora antalet transaktioner, innebära en betydande administrativ börda för såväl skattskyldiga som Skatteverket. Beräkningen av beskattningsunderlaget bör därför ske utifrån rimliga uppskattningar. Intäkterna från el som sålts på den fysiska elmarknaden föreslås därför uppskattas utifrån priset på dagenföremarknaden.

På dagenföremarknaden sätter elbörserna priset på el för en viss timme ett dygn i förväg. Den elbörs som står för den absolut största delen av den fysiska elhandeln i Sverige är Nord Pool. Priset på dagenföremarknaden föreslås därför definieras i lagen som det pris på el i kronor per megawattimme, som fastställts ett dygn i förväg av elbörsen Nord Pool för en viss timme. Priserna på Nord Pool sätts i euro per megawattimme men anges också i kronor per megawattimme.

Det är endast timmar när priset på dagenföremarknaden överstiger 1 957 kronor per megawattimme som den fysiska elhandeln kan ge upphov till sådana överintäkter som intäktstaket ska begränsa. Sådana timmar föreslås benämnas kvalificerade timmar och denna definition föreslås införas i lagen. Det är priset i det elområde där elen matas in som avgör om inmatningen skett under en kvalificerad timme. En definition av elområde, hämtad från 2 § förordningen (2022:389) om elpris-kompensation för mars 2022, föreslås införas i lagen.

Den skattskyldiges intäkter under en viss kvalificerad timme föreslås beräknas som antalet megawattimmar skattepliktig el som matats in, multiplicerat med priset på dagenföremarknaden för den timmen. Intäkterna under en viss kvalificerad timme föreslås benämnas timintäkter och en bestämmelse om hur timintäkter ska beräknas föreslås införas i lagen.

Det är alltid priset på dagenföremarknaden som används för att prissätta el, utifrån tidpunkten när elen matas in. Det innebär att det saknar betydelse för beräkningen av timintäkten om elen i fråga faktiskt sålts på dagenföremarknaden eller om den sålts på intradags- eller balansmarknaden. El som matas in för försäljning till ett pris som överstiger priset på dagenföremarknaden kommer antas generera en intäkt motsvarande priset på dagenföremarknaden. Intäkter därutöver kommer alltså inte ingå i beskattningsunderlaget. Detta innebär att eventuella intäkter från försäljning av el på balansmarknaden som överstiger priset på dagenföremarknaden för timmen när elen matas in inte ingår i beskattningsunderlaget. Intäkter från stödtjänster som inte innefattar att el matas in kommer inte heller att påverka beskattningsunderlaget. Vid nedreglering kommer den skattskyldiges mängd inmatad el att minska, vilket i motsvarande utsträckning minskar beskattningsunderlaget. Eventuella intäkter den skattskyldige får från nedregleringen kommer inte påverka beskattningsunderlaget. Sammantaget bidrar detta till att incitamenten att delta på balansmarknaden bibehålls. Omdirigering och motköp innefattar inte att någon el matas in och en skattskyldigs eventuella intäkter från sådana åtgärder kommer inte heller att påverka beskattningsunderlaget. Kostnader på balansmarknaden för att täcka upp

eventuella obalanser kommer inte heller att påverka beskattningsunderlaget. Detta bedöms vara i enlighet med rådets förordning om en krisintervention eftersom det i artikel 7.3 anges att medlemsstaterna får besluta att taket för marknadsintäkter inte ska tillämpas på intäkter från försäljning av el på marknaden för balansenergi och från ersättning för omdirigering och motköp.

Intäkter under intäktstaket

Intäktstaket ska begränsa skattskyldigas intäkter från skattepliktig el till högst 1 957 kronor per megawattimme. Beskattningsunderlaget bör alltså inte omfatta den del av skattskyldigas intäkter per megawattimme som understiger denna gräns. Detta kan vid beräkningen av beskattningsunderlaget åstadkommas genom att de samlade timintäkterna minskas med ett takbelopp, beräknat som det totala antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden, multiplicerat med 1 957 kronor. En bestämmelse om att takbeloppet ska beräknas på detta sätt föreslås införas i lagen.

Förslag om en möjlighet att för enskilda kraftproduktionsanläggningar med höga driftkostnader tillämpa ett särskilt takbelopp behandlas i det följande.

Särskilt takbelopp vid höga driftkostnader

Enligt artikel 8.1 b i rådets förordning om en krisintervention får medlemsstaterna fastställa ett högre tak för marknadsintäkter för producenter vars driftkostnader och investeringar överskrider 180 euro per megawattimme producerad el. Utan en möjlighet att tillämpa en högre gräns för intäktstaket får anläggningar med driftkostnader som överstiger 1 957 kronor ett negativt incitament att framställa el, även om priset på dagenföremarknaden är högre än driftkostnaderna. Med hänsyn till försörjningstryggheten bör det därför införas en möjlighet att under vissa förutsättningar beräkna ett särskilt takbelopp utifrån en högre gräns än 1 957 kronor per megawattimme. För att undvika en tröskeleffekt bör denna högre gräns vara beroende av de faktiska driftkostnaderna per megawattimme. Med driftkostnader avses här en viss kraftproduktionsanläggnings fasta och rörliga kostnader per framställd megawattimme, vilket föreslås anges i lagen.

Skattskyldiga föreslås därför kunna välja att för en viss kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat, förutsatt att driftkostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme. Begränsningen till anläggningar med en driftkostnad över 1 957 kronor per megawattimme skapar visserligen en tröskeleffekt men följer direkt av förordningen.

Särskilda takbelopp föreslås beräknas som det totala antalet megawattimmar skattepliktig el från den aktuella kraftproduktionsanläggningen som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multiplicerat med summan av driftkostnaderna. Resultatet föreslås också multipliceras med en faktor för att säkerställa att det alltid finns incitament att producera även i kraftverk med höga driftkostnader. Denna faktor föreslås vara 1,3 och en bestämmelse om att särskilda takbelopp ska beräknas på detta sätt föreslås införas.

I vissa situationer kan möjligheten att beräkna ett särskilt takbelopp bli omotiverat fördelaktig. För att undvika detta bör ett särskilt takbelopp inte kunna minska beskattningsunderlaget med mer än de samlade timintäkterna för anläggningen i fråga. En bestämmelse om att det särskilda takbeloppet högst kan uppgå till summan av kalendermånadens timintäkter för den kraftproduktionsanläggning det avser föreslås därför införas.

Justeringar för avtalsenliga rättigheter och skyldigheter

Enligt definitionen av marknadsintäkter i artikel 2.5 i rådets förordning om en krisintervention ska intäktstaket tillämpas på realiserade intäkter, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el. Även den som till följd av ett finansiellt avtal säljer el till ett bestämt pris får i många fall betalt utifrån leveranstimmens pris på dagenföremarknaden. Rätt pris avtalsparterna emellan kan sedan uppnås genom att en part betalar den andra ett belopp som gör att priset per megawattimme blir det avtalade. Den faktiskt realiserade intäkten för någon som producerar och säljer el blir i sådana situationer ofta betydligt lägre än den uppskattade intäkten beräknad utifrån priset på dagenföremarknaden. Olika former av avtalsenliga rättigheter och skyldigheter, som prissäkringsavtal, energiköpsavtal, terminssäkringar, m.m., kan således påverka de faktiskt realiserade intäkterna för skattskyldiga. Det bör därför införas en möjlighet att göra justeringar utifrån hur sådana skyldigheter påverkat intäkterna.

De avtal som används för prissäkring kan vara utformade på en mängd olika sätt och det är i princip upp till de avtalsslutande parterna vilka villkor som ska gälla. För vissa typer av avtal är det okomplicerat att räkna ut hur de påverkar den skattskyldiges marknadsintäkter. Det kan t.ex. vara fallet när en skattskyldig endast har tecknat ett prissäkringsavtal om att sälja all el som den skattskyldige framställer, för ett visst pris per megawattimme. Om det avtalade priset är under 1 957 kronor per megawattimme är det uppenbart att den skattskyldiges marknadsintäkter är lägre än intäktstakets gräns och att beskattningsunderlaget ska vara noll. För andra avtal kan det krävas mer avancerade beräkningar eller uppskattningar för att avgöra hur de påverkar den skattskyldiges realiserade intäkter. För att den stora variationen av avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som kan påverka de realiserade intäkterna ska kunna hanteras föreslås att skattskyldiga i beräkningen av beskattningsunderlaget ska få göra en justering med ett framräknat finansiellt justeringsbelopp. Eftersom det är vanligt förekommande med avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter som löper över långa perioder bör ett sådant belopp räknas fram för en längre period och inte som intäkterna på den fysiska elmarknaden per timme. Det föreslås därför att ett sådant justeringsbelopp ska beräknas per kalendermånad. Intäktstaket begränsar endast intäkterna från skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar och det är därmed bara effekten på sådana intäkter som ska beräknas. Det finansiella justeringsbeloppet för en kalendermånad föreslås sammanfattningsvis beräknas som nettoeffekten i kronor av en skattskyldigs avtalsenliga rättigheter och skyldigheter på de realiserade intäkterna från den skattepliktiga el som matats in under månadens kvalificerade timmar. En

bestämmelse om att det finansiella justeringsbeloppet ska beräknas på detta sätt föreslås införas i lagen.

Det är inte möjligt att uttömmande ange vilka typer av avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som ska beaktas eller hur nettoeffekten i kronor ska räknas ut. Avsikten är dock att beskattningsunderlaget efter justeringen ska motsvara de faktiskt realiserade intäkter som en skattskyldig erhållit vid försäljning av skattepliktig el under den aktuella kalendermånaden. Utgångspunkten är därför att samtliga avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som påverkat en skattskyldigs realiserade intäkter, positivt eller negativt, ska beaktas. Vilken metod en skattskyldig använder sig av för att räkna ut nettoeffekten i kronor kommer att variera beroende på omständigheterna. Det kan för avtal som löper över lång tid och inte avräknas per månad även behöva göras en slags periodisering, för att uppskatta vilken nettoeffekt ett sådant avtal haft en viss kalendermånad. En skattskyldig ska på begäran av Skatteverket redogöra för sina avtalsförhållanden och hur beräkningen gått till samt vid behov ge in underlag som visar att beskattningsunderlaget efter den finansiella justeringen motsvarar de realiserade intäkterna (se avsnitt 4.4).

Metod för att beräkna beskattningsunderlaget

Eftersom det finansiella justeringsbeloppet föreslås beräknas per kalendermånad föreslås även beskattningsunderlaget beräknas per kalendermånad. En skattskyldig ska således för varje kalendermånad beräkna timintäkter och takbelopp för månaden. Summan av samtliga timintäkter för månaden ska minskas med summan av samtliga takbelopp, inklusive eventuella särskilda takbelopp. Resultatet justeras därefter med det finansiella justeringsbeloppet för månaden. En bestämmelse om att beskattningsunderlaget ska beräknas på detta sätt föreslås införas i lagen.

Lagförslag

Förslaget medför att 4, 7 och 15–21 §§ i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.7 Beskattningsunderlaget för företag i koncerner

Promemorians förslag: Ett moderföretag som är skattskyldigt ska beräkna timintäkter och takbelopp med beaktande av all den skattepliktiga el som matats in av företag i koncernen under kalendermånaden.

Ett moderföretag som är skattskyldigt ska vid beräkningen av finansiellt justeringsbelopp även beakta övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter.

Skälen för förslaget: Som framgår ovan, se avsnitt 3.3, föreslås moderföretaget i en koncern bli skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen. Det bör därför ankomma på ett skattskyldigt moderföretag att beräkna ett gemensamt beskattningsunderlag för koncernen utifrån all den skattepliktiga el som matats in av hela koncernen. En bestämmelse om att ett moderföretag som är

skattskyldigt ska beräkna timintäkter och takbelopp med beaktande av all den skattepliktiga el som matats in av företag i koncernen under kalendermånaden föreslås införas i lagen. Av samma skäl bör ett skattskyldigt moderföretag på en aggregerad nivå göra en eventuell finansiell justering för hela koncernen. En bestämmelse om att ett sådant moderföretag vid beräkningen av finansiellt justeringsbelopp ska beakta även övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter föreslås därför införas.

Lagförslag

Förslaget medför att 18 § andra stycket och 19 § andra stycket i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.8 Skattens storlek

Promemorians förslag: Skatt ska betalas med 90 procent av beskattningsunderlaget.

Skälen för förslaget: Av artikel 7.5 i rådets förordning om en krisintervention följer att medlemsstaterna får besluta att intäktstaket endast ska tillämpas på 90 procent av de marknadsintäkter som överstiger gränsen för taket. Med hänsyn till försörjningstryggheten finns det skäl att låta elproducenter behålla 10 procent av intäkterna över intäktstaket, eftersom det då skapas incitament att maximera produktionen av el även när priset på dagenföremarknaden är över gränsen för intäktstaket. Skatt bör därför betalas med 90 procent av beskattningsunderlaget.

Den föreslagna skatten på överintäkter från el bör anses som en sådan särskild skatt som enligt 16 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229) får dras av vid inkomstbeskattningen. Om skatten inte skulle få dras av vid inkomstbeskattningen skulle den del av intäkterna som överstiger intäktstaket träffas av en beskattning som överstiger 100 procent, vilket inte är rimligt.

Lagförslag

Förslaget medför att 22 § i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

3.9 Skattskyldighetens inträde

Promemorians förslag: Skattskyldigheten för skattepliktig el ska inträda när den skattskyldige matar in elen.

För ett moderföretag som är skattskyldigt ska skattskyldigheten för skattepliktig el inträda när ett koncernföretag matar in elen.

Skälen för förslaget: Bestämmelser om skattskyldighetens inträde och kriterierna för skattskyldighet varierar mellan olika punktskatter. De händelser som grundar skattskyldighet beror till stor del på den skattepliktiga varans eller tjänstens natur. Skattskyldighetens inträde har

dock alltid – direkt eller indirekt – betydelse för när skatten ska redovisas. Som framgår av avsnitt 4.1 bör skatteförfarandelagens (2011:1244) bestämmelser även vara tillämpliga vid beskattning av överintäkter från el. Eftersom bestämmelserna om redovisningsskyldighetens inträde i skatteförfarandelagen knyter an till skattskyldighetens inträde i de olika punktskattelagarna, behövs en särskild bestämmelse i den nya lagen som reglerar skattskyldighetens inträde. Med hänsyn till att beskattningsunderlaget föreslås beräknas med utgångspunkt i den mängd skattepliktig el den skattskyldige matar in under en viss kalendermånad, se avsnitt 3.6, bör skattskyldighetens inträde sammanfalla med att sådan el matas in. Skattskyldigheten för skattepliktig el föreslås därför inträda när den skattskyldige matar in elen.

För den som är skattskyldig i egenskap av moderföretag kan det som ligger till grund för beskattningsunderlaget vara att något annat företag inom koncernen matar in skattepliktig el. För ett moderföretag som är skattskyldigt föreslås skattskyldigheten för skattepliktig el därför inträda när ett koncernföretag matar in elen.

Lagförslag

Förslaget medför att 11 § i den nya lagen om skatt på överintäkter från el införs.

4 Förfarandet för uttag av skatten på överintäkter av el

4.1 Utgångspunkter för förfarandet

Promemorians förslag: I den nya lagen ska det tas in en upplysningsbestämmelse om att skatteförfarandelagen gäller i fråga om förfarandet. I skatteförfarandelagen ska anges att med punktskatt avses även skatt enligt den nya lagen om skatt på överintäkter från el.

Promemorians bedömning: Skatteförfarandelagen gäller vid uttag av skatt enligt den nya lagen om skatt på överintäkter från el och bör kompletteras med vissa bestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: Rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, kallad rådets förordning om en krisintervention, saknar bestämmelser kring förfarande. Regleringen behöver därför kompletteras med bestämmelser om förfarande för att åtgärden ska vara möjlig att verkställa i Sverige. Bestämmelserna om skatteförfarandet bör utformas så att de passar väl in i det svenska skattesystemet och redan etablerade begrepp bör användas i möjligaste mån.

I förarbetena till skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, anges att skatteförfarandelagen är avsedd att så långt som möjligt vara en heltäckande lag inom skatteförfarandeområdet (prop. 2010/11:165 s. 282).

Utgångspunkten är således att alla bestämmelser om skatteförfarandet ska samlas i skatteförfarandelagen. Bara om det finns starka argument mot att införa bestämmelserna i skatteförfarandelagen bör en annan ordning övervägas.

Bestämmelserna i rådets förordning om en krisintervention som avser ett tak för marknadsintäkter är tillämpliga under en begränsad period, från och med den 1 december 2022 till och med den 30 juni 2023 (se artikel 22 c). Att åtgärden är tillfällig talar starkt för att bestämmelser om förfarande bör regleras särskilt. Den föreslagna skatten på överintäkter på el är emellertid i vissa avseenden att betrakta som en punktskatt. Den berör inte endast en begränsad krets utan ett flertal skattskyldiga och därtill uppkommer skyldigheter vid flera redovisningsperioder. Den skattskyldige kommer, precis som vid uttag av andra punktskatter, att behöva lämna in en deklaration till Skatteverket. Med hänsyn till reglernas komplexitet och behov av särskilda övervägningar och beräkningar finns även ett behov av att Skatteverkets handläggning underlättas och så långt möjligt inordnas i ett välkänt system. Vidare bör Skatteverket ges tydliga utrednings- och kontrollmöjligheter, utan att avkall görs på rättssäkerheten. Därför bör uttag av skatt enligt den nya lagen, i likhet med uttag av övriga punktskatter, inordnas i systemet för skatteförfarandet som regleras i skatteförfarandelagen. Det innebär att reglerna i skatteförfarandelagen om bl.a. registrering av skattskyldiga, punktskattedeklaration, tidpunkter för redovisning och betalning av skatt, ränta, förseningsavgift, beslut om punktskatt, omprövning, överklagande, skattekontroll samt rätt till ersättning blir tillämpliga. Det innebär även att Skatteverket blir beskattningsmyndighet.

Det föreslås därför att en upplysning om att skatteförfarandelagen är tillämplig införs i lagen om skatt på överintäkter från el. Vidare föreslås att det i skatteförfarandelagen anges att med punktskatt avses även skatt enligt den nya lagen om skatt på överintäkter från el. Med hänsyn till den nya lagens särskilda karaktär finns det dock behov av att komplettera skatteförfarandelagens regler i vissa fall. Eftersom förordningen som lagen kompletterar är tillfällig bör kompletteringarna som utgångspunkt inte integreras med befintliga bestämmelser i skatteförfarandelagen utan i stället regleras i separata bestämmelser.

Lagförslag

Förslaget medför att 23 § i den nya lagen om skatt på överintäkter från el och 3 kap. 15 a § SFL införs.

4.2 Registrering

Promemorians förslag: Skatteverket ska registrera den som är skattskyldig enligt den nya lagen om skatt på överintäkter från el. Om den som ska registreras har en företrädare ska dock företrädaren registreras i stället.

Skälen för förslaget: I skatteförfarandelagen finns bestämmelser om registrering av personer som agerar i olika egenskaper i samband med t.ex.

arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt eller punktskatt (se 7 kap. SFL). I avsnitt 4.1 föreslås att skatten på överintäkter från el ska anses vara en punktskatt och att skatteförfarandelagen ska tillämpas, i likhet med vad som gäller för de flesta andra punktskatter.

På samma sätt som gäller för andra punktskatter och för att underlätta den praktiska hanteringen, bör det krävas att Skatteverket registrerar den som är skattskyldig enligt den nya lagen. I avsnitt 3.3 anges att skattskyldig är den som matar in skattepliktig el i Sverige. I samma avsnitt föreslås att ett moderföretag i en koncern under vissa omständigheter är skattskyldig för all skattepliktig el som framställs inom koncernen. Om koncernregeln är tillämplig tar således moderföretaget över skattskyldigheten från alla dotterföretag som annars skulle ha varit skattskyldiga. I de fall där moderföretaget är skattskyldigt är det också moderföretaget som ska registreras.

Om den som ska registreras har en företrädare enligt 5 kap. SFL, ska företrädaren registreras i stället.

Lagförslag

Förslaget medför att 7 kap. 1 b § SFL införs.

4.3 Skyldighet att deklarerera överintäkter

4.3.1 Vem ska lämna en deklaration?

Promemorians förslag: En skattedeklaration ska lämnas av den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el.

Promemorians bedömning: Den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska för varje redovisningsperiod lämna in en deklaration där skatt på överintäkter från el redovisas. En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Skatteverket får bedöma och bestämma i vilken form uppgiftsskyldighet enligt skatteförfarandelagen ska fullgöras, exempelvis om uppgifterna ska lämnas genom elektronisk eller pappersbaserad kommunikation.

Skälen för förslaget och bedömningen: Bestämmelser om redovisning av skatten bör följa samma systematik som gäller för punktskatter enligt skatteförfarandelagen. Den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska självant redovisa skatten i en skattedeklaration. Till skillnad från vad som gäller för flertalet punktskatter bör inte deklaration lämnas vid varje händelse som medför skattskyldighet. I stället bör deklaration lämnas för varje redovisningsperiod, vilket framgår av 26 kap. 6 § SFL. En redovisningsperiod omfattar, enligt huvudregeln i 26 kap. 10 § SFL, en kalendermånad. En redovisningsperiod bör, för samtliga skattskyldiga, omfatta en kalendermånad. Detta underlättar administrationen för såväl de skattskyldiga som Skatteverket.

Enligt 26 kap. 17 § SFL får Skatteverket besluta att redovisningsperioden för punktskatt ska vara ett beskattningsår i stället för en kalendermånad, om den skattskyldige beräknas redovisa punktskatt med ett nettobelopp om högst 50 000 kronor. Av artikel 19.3 i rådets förordning om en krisintervention framgår att medlemsstaterna är skyldiga

att rapportera till kommissionen senast den 31 januari 2023 och 30 april 2023 om bl.a. de överintäkter som genererats enligt artikel 6. För det fall skattskyldiga beviljas en längre redovisningsperiod enligt 26 kap. 17 § SFL skulle denna rapporteringsskyldighet försvåras. Bestämmelsen bör därför inte tillämpas avseende den föreslagna skatten på överintäkter från el. Eftersom 26 kap. 17 § SFL är fakultativ för Skatteverket behövs inte någon särskild bestämmelse där det regleras.

Skatteverket fastställer, enligt 22 kap. 3 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261), formulären för uppgiftslämnandet. Det är Skatteverket som bäst kan bedöma och bestämma vilken form för uppgiftslämnandet som bäst uppfyller syftet med att uppgifterna lämnas. Om samma mål med uppgiftslämnandet kan uppnås när uppgiftslämnande endast kan göras digitalt finns det inte något hinder mot att så sker (prop. 2022/23:6 s. 136 och 137). Även för skatten på överintäkter från el, för vilken skatteförfarandelagen är tillämplig, bör det alltså vara upp till Skatteverket att bedöma och bestämma om uppgifterna ska lämnas i elektronisk eller pappersbaserad form.

I avsnitt 3.3 redogörs närmare för skattskyldigheten. Även om beskattningsunderlaget för en månad uppgår till noll kronor, t.ex. om det inte finns någon kvalificerad timme under redovisningsperioden, bör skyldighet att deklarerar ändå föreligga. Detsamma gäller enligt ordinarie förfarande avseende inlämnande av punktskattedeklaration, eftersom en sådan även ska lämnas för perioder när det inte finns någon skatt att redovisa.

Lagförslag

Förslaget medför ändring av 26 kap. 1 § SFL och att 26 kap. 2 a § SFL införs.

4.3.2 Vad ska deklarationen innehålla?

Promemorians förslag: En punktskattedeklaration av den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska innehålla uppgift om antal megawattimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden, summan av samtliga timintäkter under redovisningsperioden, finansiellt justeringsbelopp och skattens nettobelopp.

För en skattskyldig som väljer att för en eller flera kraftproduktionsanläggningar beräkna timintäkter och särskilt takbelopp separat gäller följande. Dessa uppgifter för de aktuella anläggningarna ska redovisas för sig. I deklarationen ska då även uppgift om antal megawattimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden redovisas separat för de anläggningarna.

Skälen för förslaget: Vilka uppgifter som ska finnas med i samtliga skattedekclarationer regleras i 26 kap. 18 § SFL. En deklaration ska innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter, uppgift om den redovisningsperiod som redovisning lämnas för och de ytterligare uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna beräkna och kontrollera skatten.

Detta bör gälla även för innehållet i en deklaration av den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el.

Utöver de uppgifter som ska finnas med i skattedeklarationen enligt 26 kap. 18 § SFL behöver Skatteverket ytterligare uppgifter för att kunna ta ställning till beskattningen. I 26 kap. 22 § SFL regleras vilka ytterligare uppgifter som en punktskattedeklaration ska innehålla. Den bestämmelsen är dock inte ändamålsenlig för en deklaration för den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el. Skatteförfarandelagen behöver därför kompletteras med en bestämmelse speciellt anpassad för den nya lagen.

En deklaration bör innehålla relevanta uppgifter för att Skatteverket ska kunna ta ställning till beskattning enligt lagen om skatt på överintäkter från el. Skatteverket behöver därför uppgift om antal megawattimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden. Uppgiften syftar till att underlätta Skatteverkets kontroll av beräkningen av beskattningsunderlaget. Vidare ska lämnas uppgift om summan av samtliga timintäkter under redovisningsperioden, finansiellt justeringsbelopp och skattens nettobelopp. På så sätt tillförsäkras Skatteverket information om relevanta uppgifter för att kunna bedöma beskattningsunderlaget och skattens storlek, samtidigt som antalet uppgifter hålls nere för att underlätta administrationen hos de skattskyldiga och Skatteverket.

För kraftproduktionsanläggningar med höga driftskostnader föreslås i avsnitt 3.6 en möjlighet för den skattskyldige att i vissa fall beräkna ett särskilt takbelopp utifrån en högre gräns än 1 957 kronor per megawattimme. I sådana fall bör timintäkter och särskilt takbelopp beräknas och redovisas för sig. I deklarationen bör då även uppgift om antal megawattimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden redovisas separat för de anläggningarna.

Lagförslag

Förslaget medför att 26 kap. 22 a § SFL införs.

4.3.3 När ska deklarationen lämnas?

Promemorians förslag: Den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska redovisa skatten i en skattedeklaration som ska ha kommit in till Skatteverket senast den 15 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång.

Skälen för förslaget: Vid vilken tidpunkt en skattskyldig ska lämna en punktskattedeklaration beror bl.a. på den skattskyldiges beskattningsunderlag för mervärdesskatt (se t.ex. 26 kap. 26–37 §§ SFL). Redovisningen för den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el bör dock ske vid en annan tidpunkt än vad som gäller för redovisningen av skattedekclarationer i övrigt. Detta beror på att de som är skattskyldiga enligt den nya lagen behöver tid på sig för att få fram nödvändiga uppgifter som ska lämnas enligt den föreslagna bestämmelsen om deklarationens innehåll som redogörs för i avsnitt 4.3.2. Den

skattskyldige kan även behöva tid på sig innan deklarationen lämnas in för att gå igenom det underlag som ska finnas tillgängligt för att kunna fullgöra uppgiftsskyldigheten, såsom föreslås i avsnitt 4.4, och för kontroll av uppgiftsskyldigheten och beskattningen. Deklarationen ska därför lämnas senast den 15 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång. För en redovisningsperiod som omfattar mars månad ska deklaration således lämnas senast den 15 maj.

Med hänsyn till den varierande komplexiteten av olika avtal som en skattskyldig har att förhålla sig till kan det uppstå situationer där en skattskyldig inte har möjlighet att definitivt beräkna realiserade intäkter inom den deklarationsperiod som nu föreslås. För det fall en avräkning i efterhand leder till att beskattningsunderlaget förändras finns möjlighet till begäran om omprövning. Av 66 kap. 35 § SFL följer att om en omprövning av ett beslut avser flera redovisningsperioder och det inte framgår vilka perioder skatten ska hänföras till, får en omprövning som beslutas under beskattningsåret av Skatteverket hänföras till den senaste redovisningsperioden. Beslutas omprövningen efter beskattningsårets utgång, får ändringen hänföras till beskattningsårets sista period. Det innebär att vid omprövning får undantag göras från regeln att beslut fattas för varje redovisningsperiod för sig. I fråga om beskattningsår framgår av 3 kap. 4 § SFL vad som avses med beskattningsår. I punkt 6 anges att för punktskatt som ska redovisas för redovisningsperioder avses beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen (1994:200). I avsnitt 4.1 föreslås att med punktskatt avses även skatten på överintäkter från el och skatten ska, som redogörs för i avsnitt 4.3.1, redovisas för redovisningsperioder i enlighet med 26 kap. 6 § SFL.

Lagförslag

Förslaget medför att 26 kap. 33 g § SFL införs.

4.4 En utökad dokumentationsskyldighet införs

Promemorians förslag: För den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska underlaget, utöver vad som anges i skatteförfarandelagen, innehålla dokumentation för kontroll av skattepliktig el som framställts i Sverige och uppgift om från vilken källa elen har framställts. Underlaget ska även innefatta en beskrivning av den skattskyldiges beräkning av finansiellt justeringsbelopp.

Promemorians bedömning: Det behövs ingen komplettering av bestämmelserna i skatteförfarandelagen om Skatteverkets möjlighet att förelägga den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen, eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift som verket behöver för att kunna kontrollera dokumentationsskyldigheten.

Skälen för förslaget och bedömningen: I 39 kap. SFL finns bestämmelser om dokumentationsskyldighet i vissa fall. Den som är uppgiftsskyldig enligt 15–35 kap. samma lag ska enligt den generella dokumentationsskyldigheten i skäligen omfattning genom räkenskaper,

anteckningar eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för att fullgöra uppgiftsskyldigheten samt för kontroll av uppgiftsskyldigheten och beskattningen (se 39 kap. 3 § SFL). Den generella dokumentationsskyldigheten gäller för samtliga verksamheter inklusive de som kan komma att bli skattskyldiga enligt den nya lagen.

Skatten på överintäkter från el innebär att skattskyldiga kan komma att behöva göra sammanställningar och beräkningar som inte tidigare varit aktuella. Detta gäller främst sammanställning av framställd el från specifika produktionsslag och beräkningar av vilken andel av inmatad el som sålts till ett specifikt pris. Som redogörs för i avsnitt 2.2 sker försäljning och prissättning av el på flera olika marknader. Priset för el på den fysiska marknaden är lättillgängligt för samtliga aktörer. För att beskattningsunderlaget ska motsvara den skattskyldiges faktiskt realiserade intäkter föreslås en möjlighet till justering för avtalsenliga rättigheter och skyldigheter, vilket redogörs för i avsnitt 3.6. En producent kan också leverera el till flera elområden. En skattskyldig kan därför behöva göra ett flertal beräkningar och uppställningar för att korrekt bedöma skattens storlek.

I syfte att möjliggöra kontroll av skatten på överintäkter från el kan Skatteverket komma att behöva ta del av de uppställningar och beräkningar som en skattskyldig har gjort. Genom att ta del av den skattskyldiges egna beräkningar kan Skatteverket på ett enkelt sätt bilda sig en uppfattning om den skattskyldiges realiserade intäkter för en viss period och vid behov efterfråga kompletterande uppgifter kring en eller flera delar av underlaget. Kompletterande uppgifter kan även enligt befintliga bestämmelser i skatteförfarandelagen begäras från den skattskyldige, hos andra myndigheter såsom Energimarknadsinspektionen eller Svenska kraftnät eller via tredjemansföreläggande hos andra aktörer såsom Nasdaq Clearing AB (se 37 kap. 6, 7, 9 och 10 §§ och 42 a kap. 1 § SFL). För att säkerställa att underlaget innehåller de uppgifter som behövs för att uppgiftsskyldigheten ska kunna fullgöras, och för att Skatteverket ska kunna kontrollera uppgiftsskyldigheten och beskattningen, bör det införas en kompletterande bestämmelse som anger att för den som är skattskyldig enligt den nya lagen ska vissa särskilt angivna uppgifter alltid finnas med i underlaget. De uppgifter som är aktuella är lämplig dokumentation för kontroll av skattepliktig el som framställts i Sverige och från vilken elen har framställts. Underlaget ska även innefatta en beskrivning av den skattskyldiges beräkning av finansiellt justeringsbelopp. Uppgifter av betydelse för kontroll av beräkningen av finansiellt justeringsbelopp kan bl.a. vara den totala mängden inmatad el, finansiella avräkningsrapporter och annan relevant dokumentation från finansiell handel under den aktuella redovisningsperioden.

Det kan övervägas om underlaget bör bifogas deklarationen för att på så sätt finnas lättillgängligt för Skatteverket. I syfte att undvika onödig administration bör det vara tillräckligt att underlaget på begäran görs tillgängligt för Skatteverket. Underlaget bör därför inte bifogas deklarationen. Underlaget kan utöver vid kontroll av redovisade överintäkter även behövas för kontroll av redovisningsperioder där den skattskyldige bedömt att någon skattskyldighet inte föreligger.

Förslaget innebär en komplettering till den befintliga dokumentationsskyldigheten som föreskrivs i 39 kap. 3 § SFL. Möjlighet för Skatteverket

att förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgift som verket behöver för att kunna kontrollera dokumentationsskyldigheten i 39 kap. 3 § finns i 37 kap. 7 § SFL. Möjligheten att förena ett sådant föreläggande med vite framgår av 44 kap. 2 § SFL. Eftersom den nu föreslagna bestämmelsen utgör en komplettering med förtydligande av vilka uppgifter som ska ingå i underlaget enligt 39 kap. 3 §, är befintliga bestämmelser om föreläggande och vite m.m. tillräckliga för att säkerställa att Skatteverket kan ta del av de uppgifter som verket behöver. Även i övrigt saknas behov av att komplettera befintliga bestämmelser om föreläggande eller andra kontrollåtgärder.

Lagförslag

Förslaget medför ändring av 39 kap. 1 § SFL och att 39 kap. 3 b § SFL införs.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Den föreslagna lagen om skatt på överintäkter från el träder i kraft den 1 mars 2023 och tillämpas första gången för el som framställs i mars 2023. Ändringarna i skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 mars 2023.

Skälen för förslaget: Rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna trädde i kraft den 8 oktober 2022. Bestämmelserna om ett obligatoriskt tak för marknadsintäkter (artikel 6–8) ska tillämpas fr.o.m. den 1 december 2022. Det är därför angeläget med ett tidigt ikraftträdande. Innan lagen om skatt på överintäkter på el och ändringarna i skatteförfarandelagen kan träda i kraft måste emellertid förslagen remitteras, lagrådsgranskas och riksdagsbehandlas och slutligen måste lagarna utfärdas. Mot bakgrund av det ovanstående bedöms tidigaste möjliga ikraftträdande vara den 1 mars 2023. Lagarna föreslås därför träda i kraft den 1 mars 2023.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras

till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att införa kompletterande bestämmelser till rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, kallad rådets förordning om en krisintervention, i den del som rör intäktstaket. Kompletterande bestämmelser i svensk lagstiftning bedöms vara nödvändiga för att intäktstaket ska kunna tillämpas i Sverige. I förordningen finns ett antal valmöjligheter för hur intäktstaket ska tillämpas. I dessa har avvägningar gjorts mellan verkningsfullhet, dvs. möjligheten för staten att beskatta elproducenternas överintäkter, och att begränsa förslagets administrativa börda för berörda aktörer. Avvägningarna behandlas i avsnitt 3.5–3.8.

Offentligfinansiella effekter

För att beräkna den offentligfinansiella effekten av förslaget behöver antaganden göras om bl.a. hur elpriserna utvecklas under perioden mars till och med juni 2023 samt hur mycket el som kommer att produceras i berörda kraftproduktionsanläggningar under perioden. Beräkningen sker i flera steg men grunden för beräkningarna är bedömningar av det timvisa marknadsutfallet på grossistmarknaden för el från Energimarknadsinspektionen. Energimarknadsinspektionen har simulerat det framtida utfallet på dagenföremarknaden med hjälp av elmarknadsmodellen Apollo. Modellen är utvecklad av Sweco. I modellkörningarna har Apollos referensscenario för 2023 använts som utgångspunkt, men i beräkningarna har Energimarknadsinspektionen valt att justera upp gas- och kolpriserna i modellen för att bättre spegla de förväntade nivåerna under 2023. Efterfrågan modelleras genom en årlig förbrukning på 144 terawattimmar och genom en förbrukningsprofil över året som baseras på utfallet för 2013.

Som nästa steg antas att båda de i rådets förordning om en krisintervention uppställda målsättningarna för minskad efterfrågan på el, dvs. 10 procent generell efterfrågeminskning (minskning av bruttoelförbrukningen) samt 5 procents efterfrågeminskning under topplasttimmar (minskning av bruttoelförbrukningen under höglasttimmar) uppnås. Antagandet om att målen för förbrukningsminskningar nås har stor inverkan på bedömningen av den offentligfinansiella effekten eftersom antalet timmar priset på dagenföremarknaden förväntas överstiga det föreslagna intäktstaket då begränsas avsevärt. Antagandet om att efterfrågeminskningsmålsättningarna nås innebär att elpriserna i elområdena 1 och 2 endast under enstaka timmar bedöms överstiga intäktstakets föreslagna nivå. Det är följaktligen primärt för elproduktion i elområdena 3 och 4 som intäktstaket då får effekt. Om målen för efterfrågeminskningar inte nås innebär det avsevärt högre elpriser och

antal timmar där prisnivåerna överstiger intäktstaketets föreslagna nivå, vilket skulle innebära att bedömningen av skatteintäkterna skulle öka i motsvarande utsträckning. Men även i en sådan beräkning tenderar det primärt vara elproduktion i elområdena 3 och 4 som påverkas.

Därefter tas hänsyn till att förslaget innebär att anläggningar med en installerad kapacitet under 1 megawatt ska undantas. Baserat på uppgifter från Energimyndigheten bedöms det innebära att 92 procent av produktionen av el från solceller undantas och även att en mindre andel av vindkraftsproduktionen, motsvarande 4 procent, inte träffas av intäktstaket.

För vattenkraften omfattas anläggningar över 1 megawatt som saknar vattenmagasin. I beräkningarna antas det innebära att en total vattenkraftskapacitet på 5 443 megawatt träffas av förslaget. Huvuddelen av den vattenkraftskapaciteten, 3 936 megawatt, bedöms dock finnas i elområdena 1 och 2.

Det föreslagna undantaget för s.k. hybridkraftverk tillsammans med nivån på intäktstaket bedöms innebära att den elproduktion som sker i kraftvärmeverk för fjärrvärmesystem undantas från skatten. Den el som produceras med industriell kraftvärme bedöms inte påverkas av undantaget för hybridkraftverk. Därutöver bedöms samtliga kärnkraftsanläggningar och el som produceras i kondenskraftverk träffas av tillämpningen av intäktstaket.

Med dessa utgångspunkter kan skattebasen ("överintäkten") från berörda anläggningar räknas fram, men då intäktstaket ska träffa den realiserade intäkten (marknadsintäkten) från elproduktion behöver hänsyn även tas till att den faktiska intäkten för respektive anläggning kan påverkas av exempelvis prissäkringar.

Även i de situationer som priset på dagenföremarknaden överstiger 1 957 kronor per megawattimme kan den faktiska intäkten för elproducenten i många fall vara lägre. Prissäkringar kan exempelvis ske på den finansiella elmarknaden, t.ex. genom handel hos Nasdaq Commodities, men det är även vanligt med bilaterala avtal. De prissäkrade volymerna och vilka prisnivåer det handlar om är därför inte allmänt observerbara. Baserat på uppgifter från berörda företag understiger prisnivåerna i de befintliga avtalen genomgående intäktstaketets föreslagna nivå. Vattenfall uppger på sin hemsida en indikativ prissäkringsnivå på 57 procent för den nordiska elproduktionen under 2023. Med den informationen som utgångspunkt antas att 60 procent av den elproduktion som berörs av förslaget är prissäkrad till en prisnivå som uteslutande understiger intäktstaketets föreslagna nivå.

För framför allt vindkraft och solkraft är det samtidigt vanligt med så kallade energiköpsavtal (power purchase agreements, PPA). Dessa typer av avtal kan se ut på många olika sätt men avtalen innebär normalt att de faktiska intäkterna för elproducenterna är förutbestämda på nivåer som understiger 1 957 kronor per megawattimme. Branschorganisationen Svensk vindenergi har uppskattat att 80 procent av den el som produceras med vindkraft säljs via PPA, medan branschorganisationen Svensk solenergi bedömer att all el som säljs från solkraftsanläggningar med en installerad kapacitet över 1 megawatt omfattas av PPA. I föreliggande beräkning antas dessa andelar för energiköpsavtal och att prisnivåerna i avtalen genomgående understiger intäktstaketets föreslagna nivå.

När hänsyn tagits till att den realiserade intäkten för berörda elproducenter i många fall är lägre än vad den schablonberäknade bedömningen antyder kan bruttoeffekten av den föreslagna skatten på överintäkter från el beräknas till ca 0,54 miljarder kronor för den period som intäkttaket föreslås gälla.

I beräkningen av nettoeffekten av intäkttaket tas hänsyn till statligt ägande och till att punktskatten är en avdragsgill kostnad för de företag som påverkas av förslaget. Eftersom statliga Vattenfall äger en stor andel av kärnkraften (56 procent) och en extra beskattning av ett helägt statligt företag inte bedöms ge upphov till någon nettoeffekt för statskassan blir justeringen för indirekta effekter relativt stor. Nettoeffekten av den föreslagna skatten kan då beräknas till ca 0,28 miljarder kronor.

Effekter för företag

De kraftslag som påverkas av förslaget är främst kärnkraft, vindkraft, vattenkraft utan magasin, industriell kraftvärme och solkraft. Anläggningar med en installerad effekt under 1 megawatt är undantagna genom att den el som framställs i dessa anläggningar enligt förslaget inte blir skattepliktig. Detta gäller framför allt ett större antal små solkraftsanläggningar, men även vissa vindkraftsanläggningar. Det finns enligt Statistiska centralbyråns branschnyckeltal ungefär 170 företag som genererar el i Sverige. Majoriteten av dessa har färre än 20 anställda. Samtliga av dessa är inte skattskyldiga eftersom de inte genererar el i de produktionsslag som omfattas men det är svårt att uppskatta hur många företag som direkt berörs av den föreslagna skatten.

Förslaget innebär att elproducenter som producerar och säljer el från dessa kraftslag och har en realiserad intäkt över 1 957 kronor per megawattimme beskattas med 90 procent av intäkterna över 1 957 kronor per megawattimme. Detta förväntas framför allt påverka elproducenter i elområdena 3 och 4 eftersom priserna i elområde 1 respektive 2 endast under enstaka timmar förväntas överstiga denna nivå.

Skattskyldiga är i princip samtliga som producerar och säljer skattepliktig el och samtliga skattskyldiga ska lämna in en deklaration där skatten redovisas. Deklarationsskyldighet gäller oavsett om man under perioden haft realiserade intäkter över 1 957 kronor per megawattimme producerad el eller inte. En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Skyldigheten att deklarerat kommer innebära olika kostnader för olika företag beroende på en mängd omständigheter. Det finns en stor sannolikhet att priset aldrig når över 1 957 kronor per megawattimme i elområdena 1 och 2. För företag som producerar el i dessa områden bedöms deklarationsskyldigheten inte vara betungande; för dessa uppskattas arbetet med deklaration ta en timme per månad. För företag som producerar och säljer skattepliktig el i områden där priset ibland överstiger 1 957 kronor per megawattimme kommer deklaraationsbördan att innebära mer arbete, dels måste man redovisa produktion för de berörda timmarna och dokumentation över eventuell prissäkring. Tidsåtgången för detta kommer variera mellan företag, i genomsnitt uppskattas det kräva en tidsåtgång på åtta timmar per månad. Den genomsnittliga administrativa kostnaden för ett företag i elområdena 1 och 2 uppskattas således till 1 600 kronor för perioden mars till juni 2023. Den genomsnittliga

administrativa kostnaden för ett företag i elområdena 3 och 4 uppskattas till 12 800 kronor för perioden mars till juni 2023.

Effekter för enskilda och offentlig sektor

Förslaget har ingen påverkan på elpriserna och eftersom el framställd i anläggningar under en megawatt inte omfattas har förslaget inga effekter för enskilda, fysiska personer.

Förslaget kan påverka intäkter för kommunalägda energibolag, med elproduktion av de produktionsslag som omfattas primärt i elområdena 3 och 4. Hur stor negativ påverkan förslaget har på de kommunala energiföretagens intäkter beror på hur de prissäkrat sin produktion.

Effekter för miljön

Intäktstaket riktas specifikt mot så kallad inframarginell produktion, dvs. elproduktion som typiskt sett har låga rörliga kostnader så som sol- och vindkraft. Vind- och solkraftsproduktion är ofta prissäkrad i olika typer av energiköpsavtal, vanligen i PPA. Detta innebär att stora delar av vind- och solkraften i praktiken inte kommer påföras någon extra skatt eftersom den faktiska realiserade intäkten normalt är lägre än 1 957 kronor per megawattimme. Likväl innebär förslaget en extra beskattning av produktion av el från förnybara energikällor och det innebär minskad lönsamhet för den el som produceras i dessa anläggningar jämfört med vad som annars skulle vara fallet. Samtidigt finns en risk för att förslaget, som förvisso är tidsbegränsat, påverkar investerares förväntningar om att liknande åtgärder kan införas vid senare tillfällen. Detta riskerar att försämra incitamenten att investera i vind- och solkraftsproduktion.

Effekter för elförsörjningen

Den föreslagna skatten på överintäkter från el omfattar intäkter från kraftproduktion vars marginalkostnader normalt inte är prissättande, alltså s.k. inframarginell produktion. Enligt förslaget omfattas inte vattenkraft med magasin trots att även sådan kraftproduktion har låga rörliga kostnader. Däremot har vattenkraft med magasin en högre alternativkostnad baserad på hur mycket intäkter lagrat vatten kan inbringa i framtiden.

Nivån på det föreslagna intäktstaket ligger samtidigt avsevärt högre än de ursprungliga förväntningarna om vad topppriserna på el skulle uppgå till före Rysslands invasion av Ukraina. Den föreslagna skatten möjliggör därmed en fortsatt god lönsamhet för investeringar i elproduktion. Vidare omfattas inte intäkter från vattenkraft med magasin, som är reglerbar kraftproduktion, eller intäkter från hybridkraftverk, intäkter utöver priset på dagenföremarknaden från försäljning av el på balansmarknaden respektive ersättning för omdirigering och motköp. Det är även möjligt i enskilda fall att höja intäktstaket om de faktiska driftskostnaderna i en kraftproduktionsanläggning överstiger 1 957 kronor per megawattimme. Detta bör sammantaget innebära att förutsättningarna för att producera och investera i ny inframarginell elproduktion är fortsatt goda.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att Skatteverket behöver ta fram blanketter och digitala tjänster för registrering av skattskyldiga och inlämnande av deklarationer. Förslaget förväntas även medföra kostnader av engångskaraktär för åtgärder för att tillgodose berörda företags informationsbehov. Det behövs troligen inte några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid införande av nya skatteregler. Vidare behöver Skatteverket utveckla it-system för ärendehantering. Det faktum att deklarationerna kommer att innehålla många uppgifter innebär att det kommer ta tid att utveckla ny funktionalitet. Skatteverket uppger därför att myndigheten kommer att behöva registrera pappersdeklarationer manuellt den första tiden efter det att lagen trätt i kraft. Skatteverket uppger också att det komplexa underlaget som ligger till grund för deklarationerna innebär svårigheter att göra kontroller som en integrerad del i ärendehantering. Sammantaget beräknas kostnaderna för Skatteverket till ca 6 miljoner kronor. Utgångspunkten är att dessa kostnader kan rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms ha begränsad påverkan på måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bygger på en åtgärd enligt en EU-förordning och det bedöms också vara förenligt med EU-rätten i övrigt. Som framgår av avsnitt 3.1 bedöms tillämpning av intäktstaket kräva kompletterande bestämmelser i svensk lagstiftning. Genom förslaget införs sådan lagstiftning.

Övriga effekter

Förslaget har ingen påverkan på inflation, sysselsättning eller den ekonomiska jämställdheten. Inga särskilda informationsinsatser behövs utöver de som beskrivs under effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om skatt på överintäkter från el

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna.

I paragrafen finns en upplysning om lagens innehåll.

Lagen kompletterar rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna i den del förordningen avser ett tak för marknadsintäkter på elproducenter.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.2.

2 § *Skatt enligt denna lag ska betalas till staten.*

I paragrafen anges att skatten på överintäkter från el ska betalas till staten.
Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

Ord och uttryck i lagen

3 § *Med demonstrationsprojekt avses ett projekt som visar upp teknik som är den första av sitt slag inom unionen och som representerar en viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd teknik.*

I paragrafen finns en definition av begreppet demonstrationsprojekt.
Begreppet är inte definierat i rådets förordning om en krisintervention. Definitionen är hämtad från artikel 2.24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

4 § *Med elområde avses det största geografiska område inom vilket marknadsaktörerna kan handla med el utan kapacitetstilldelning.*

I paragrafen finns en definition av begreppet elområde.

Definitionen är densamma som i 2 § förordningen (2022:389) om elpriskompensation för mars 2022 och överensstämmer med definitionen i art. 2.65 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (Text av betydelse för EES).

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

5 § *Med hybridkraftverk avses en kraftproduktionsanläggning som har möjlighet att framställa el även från andra fossila källor än de som anges i 12 §.*

I paragrafen finns en definition av begreppet hybridkraftverk.

Med ett sådant kraftverk avses en kraftproduktionsanläggning som utöver någon av de källor som anges i 12 § har möjlighet, med beaktande av teknisk utformning och nödvändiga tillstånd, att framställa el även från andra fossila källor. Med fossila källor avses bränsle som helt eller delvis har fossilt ursprung. Exempel på sådana fossila källor är naturgas och stenkol.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

6 § *Med koncessionspliktigt nät avses en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857).*

I paragrafen finns en definition av begreppet koncessionspliktigt nät.

Med ett sådant nät avses en ledning eller ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857). Av bestämmelserna i det kapitlet framgår att det är fråga om starkströmsledningar.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

7 § Med kvalificerad timme avses en timme när priset på dagenföremarknaden i det elområde där inmatning av elen sker överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

I paragrafen finns en definition av begreppet kvalificerad timme.

Med en sådan timme avses en timme när priset på dagenföremarknaden i det elområde där inmatning av elen sker överstiger 1 957 kronor per megawattimme. Det är alltså var inmatningen av el sker som avgör vilket elområdespris på dagenföremarknaden som ska användas för att bestämma om elen matas in en kvalificerad timme eller inte.

Begreppet används för att beräkna timintäkter och takbelopp enligt 16 respektive 17 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

8 § Med matar in avses överföring av el från kraftproduktionsanläggningen där den framställs till ett koncessionspliktigt nät.

I paragrafen finns en definition av begreppet inmatning av el.

Begreppet är begränsat till att gälla överföring av el från kraftproduktionsanläggningen där den framställs. Det innebär att det inte är fråga om inmatning av el vid överföring till ett annat koncessionspliktigt nät i ett senare led. Till en kraftproduktionsanläggning i den här bemärkelsen räknas även ett eventuellt icke koncessionspliktigt nät mellan den fysiska anläggningen och det koncessionspliktiga nätet. Det går alltså inte att undgå beskattning genom att överlåta el till någon som endast förfogar över ett icke koncessionspliktigt nät mellan kraftproduktionsanläggningen och det koncessionspliktiga nätet. I en sådan situation anses den som förfogar över elen vid överföringen till det koncessionspliktiga nätet mata in den.

Begreppet används för att avgöra vem som är skattskyldig enligt 10 § och för att avgöra när skatteplikten för viss el inträder enligt 11 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

9 § Med priset på dagenföremarknaden avses det pris på el i kronor per megawattimme, som fastställts ett dygn i förväg av elbörsen Nord Pool för en viss timme.

I paragrafen finns en definition av begreppet priset på dagenföremarknaden. Priserna på Nord Pool sätts i euro per megawattimme men anges också i kronor per megawattimme. Det är det angivna priset i kronor som ska användas.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

Skattskyldighet

10 § Skattskyldig är den som matar in skattepliktig el.

Om den som är skattskyldig enligt första stycket ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är det i stället koncernens moderföretag som är skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen.

I paragrafen finns bestämmelser om vem som är skattskyldig för skatten på överintäkter från el.

I *första stycket* anges att den som matar in skattepliktig el är skattskyldig. I *andra stycket* anges att ett dotterföretag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) och som matar in skattepliktig el inte ska vara skattskyldigt. I stället ska koncernens moderföretag vara skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen. Bestämmelsen innebär att det alltid är toppmoderföretaget som är skattskyldigt i en koncern där något koncernföretag matat in skattepliktig el.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

Skattskyldighetens inträde

11 § *Skattskyldigheten inträder för skattepliktig el när den skattskyldige matar in elen.*

För ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket inträder skattskyldigheten för skattepliktig el när ett koncernföretag matar in elen.

I paragrafen finns bestämmelser om skattskyldighetens inträde.

Enligt *första stycket* inträder skattskyldigheten för viss el när den skattskyldige matar in elen.

Enligt *andra stycket* inträdet skattskyldigheten för viss el för ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket när ett koncernföretag matar in elen. Det kan alltså vara såväl moderföretaget som ett dotterföretag som matar in elen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.9.

Skattepliktens omfattning

12 § *El som framställs i Sverige från följande källor är skattepliktig, om inte annat följer av 13 eller 14 §:*

1. vindenergi,
2. termisk solenergi och solcellsenergi,
3. geotermisk energi,
4. vattenkraft utan vattenmagasin,
5. fasta eller gasformiga biomassabränslen, utom biometan,
6. avfall,
7. kärnenergi,
8. brunkol,
9. råpetroleumprodukter, och
10. torv.

I paragrafen finns bestämmelser om skattepliktens omfattning.

Uppräkningen är hämtad från artikel 7.1 i rådets förordning om en krisintervention. Begreppen har samma innebörd som i förordningen. De olika kraftslagen bör förstås enligt följande.

I *första punkten* anges vindenergi, vilket innebär att el som framställs i vindkraftverk omfattas.

I *andra punkten* anges termisk solenergi och solcellsenergi, vilket innebär att el som framställs med någon form av solenergi omfattas.

I *tredje punkten* anges geotermisk energi, vilket innebär att el som framställs med energi lagrad i form av värme under den fasta jordytan omfattas.

I *fjärde punkten* anges vattenkraft utan vattenmagasin, vilket innebär att el som framställs med vattenkraftverk som saknar förmåga att lagra vatten

i mer än 48 timmar omfattas. Vattenkraftverk som saknar eget magasin, men som är del i en koordinerad produktionsoptimering med uppströms liggande kraftverk med magasin omfattas inte.

I *femte punkten* anges fasta eller gasformiga biomassabränslen, utom biometan, vilket innebär att el som framställs genom förbränning av bränslen framställda av biomassa omfattas. El som framställs genom förbränning av biometan omfattas däremot inte.

I *sjätte punkten* anges avfall, vilket innebär att el som framställs genom förbränning av avfall omfattas.

I *sjunde punkten* anges kärnenergi, vilket innebär att el som framställs i en kärnkraftsreaktor omfattas.

I *åttonde punkten* anges brunkol, vilket innebär att el som framställs genom förbränning av brunkol omfattas.

I *nionde punkten* anges råpetroleumprodukter, vilket innebär att el som framställs genom förbränning av råpetroleumprodukter omfattas.

I *tionde punkten* anges torv, vilket innebär att el som framställs genom förbränning av torv omfattas.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

13 § El är skattepliktig enligt denna lag endast om den framställs under kalendermånaderna mars till och med juni 2023.

I paragrafen finns bestämmelser om skattepliktens avgränsning i tid.

Avgränsningen motsvarar artikel 22.2 c i rådets förordning om en krisintervention av vilken det följer att intäktstaket ska tillämpas till och med den 30 juni 2023.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

14 § El är inte skattepliktig om den framställs

- 1. i ett demonstrationsprojekt,*
- 2. i ett hybridkraftverk, eller*
- 3. i en kraftproduktionsanläggning med en sammanlagd installerad generator-effekt av upp till 1 megawatt eller, om elen framställs från termisk solenergi eller solcellsenergi, topp effekt av upp till 1 megawatt.*

I paragrafen finns bestämmelser om vilken el som inte är skattepliktig till följd av hur den framställs.

I *första stycket 1* anges att el som framställs i ett demonstrationsprojekt inte är skattepliktig. Detta överensstämmer med artikel 7.2 i rådets förordning om en krisintervention. En definition av begreppet demonstrationsprojekt finns i 3 §.

I *första stycket 2* anges att el som framställs i ett hybridkraftverk inte är skattepliktig. Detta överensstämmer med artikel 7.3 i rådets förordning om en krisintervention. En definition av begreppet hybridkraftverk finns i 5 §.

I *första stycket 3* anges att el som framställs i en kraftproduktionsanläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av upp till 1 megawatt inte är skattepliktig. För el som framställs från termisk solenergi eller solcellsenergi gäller det i stället installerad topp effekt. Detta överensstämmer med artikel 7.3 i rådets förordning om en krisintervention.

Produktionsenheter som geografiskt och tekniskt är sammanhängande, exempelvis genom att dela generator eller som på annat sätt är sammanhängande, bör vid tillämpningen av undantaget ses som en enda anläggning och inte som flera anläggningar. Motsvarande synsätt bör gälla elproduktionsenheter utan generator.

Skattskyldighet enligt 10 § första stycket förutsätter inmatning av skattepliktig el. Det innebär att den som enbart matar in el framställd i sådana mindre anläggningar som avses i första stycket 3 respektive andra stycket inte blir skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el, om den inte blir skattskyldig för annan inmatad el i egenskap av moderföretag i en koncern.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

Beskattningsunderlaget

15 § Skatt enligt denna lag ska betalas på ett beskattningsunderlag för varje kalendermånad, beräknat enligt 16–21 §§.

Paragrafen anger att skattenligt lagen ska betalas på ett beskattningsunderlag för varje kalendermånad. En hänvisning görs till bestämmelserna i 16–21 §§, i vilka det anges hur beskattningsunderlaget ska beräknas.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

16 § En timintäkt beräknas genom att antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under en kvalificerad timme multipliceras med priset på dagenföremarknaden.

Paragrafen anger hur timintäkter ska beräknas. Det är priset på dagenföremarknaden för den aktuella kvalificerade timmen som ska användas. Vad som avses med kvalificerad timme och priset på dagenföremarknaden följer av 7 respektive 9 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

17 § Ett takbelopp beräknas genom att det totala antalet megawattimmar skattepliktig el som en skattskyldig matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med 1 957 kronor.

Paragrafen anger hur takbeloppet ska beräknas.

Takbeloppet beräknas för hela den aktuella kalendermånaden. Vad som avses med kvalificerad timme följer av 7 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

18 § Ett finansiellt justeringsbelopp beräknas för en kalendermånad som nettoeffekten i kronor av en skattskyldigs avtalsenliga rättigheter och skyldigheter på de realiserade intäkterna från den skattepliktiga el som matats in under månadens kvalificerade timmar.

Ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket ska vid beräkningen av finansiellt justeringsbelopp även beakta övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter.

Paragrafen anger hur det finansiella justeringsbeloppet ska beräknas.

I *första stycket* anges hur beräkningen ska gå till. Intäktsstaket ska tillämpas på realiserade intäkter, inbegripet energiköpsavtal och annan risksäkring mot fluktuationer på grossistmarknaden för el. Olika former av avtalsenliga rättigheter och skyldigheter, t.ex. prissäkringsavtal, energiköpsavtal och terminssäkringar, som påverkat den skattskyldiges faktiskt realiserade intäkterna ska beaktas. Påverkan på intäkterna kan vara såväl positiv som negativ. Det är dock endast påverkan på skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar, under den aktuella kalendermånaden som ska beaktas. Beloppet ska beräknas så att det justerade beskattningsunderlaget motsvarar den skattskyldigas faktiska intäkter från skattepliktig el under den aktuella kalendermånaden. Det innebär bl.a. att avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter som är knutna till el som framställts i en viss anläggning eller som framställts vid en viss tidpunkt som utgångspunkt ska anses ha påverkat de realiserade intäkterna endast för den elen. För avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter som inte är knutna till någon viss framställd el är utgångspunkten att de ska anses ha påverkat inte bara den skattepliktiga el som matats in under kvalificerade timmar, utan även övrig el som den skattskyldige framställt. Det är den skattskyldige som ska visa att det finns skäl att beräkna nettopåverkan på något annat sätt. Avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som är hänförliga till sådana kostnader och intäkter på balansmarknaden som inte påverkar beskattningsunderlaget ska inte beaktas vid beräkningen av det finansiella justeringsbeloppet.

I *andra stycket* anges vad som gäller för ett moderföretag som är skattskyldigt. Moderföretaget ska då beakta även övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter för att säkerställa att det finansiella justeringsbeloppet blir korrekt beräknat för hela koncernen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6 och 3.7.

19 § *Beskattningsunderlaget för en kalendermånad beräknas genom att summan av samtliga timintäkter under månaden minskas med summan av samtliga takbelopp för månaden och justeras med det finansiella justeringsbeloppet för månaden.*

Ett moderföretag som är skattskyldigt enligt 10 § andra stycket ska beräkna timintäkter och takbelopp med beaktande av all den skattepliktiga el som matats in av företag i koncernen under kalendermånaden.

Paragrafen anger hur beskattningsunderlaget för en kalendermånad ska beräknas.

I *första stycket* anges hur beräkningen ska gå till. Uttrycket samtliga takbelopp innefattar även särskilda takbelopp.

I *andra stycket* anges vad som gäller för ett moderföretag som är skattskyldigt. Moderföretaget ska då beräkna timintäkter och takbelopp med beaktande av all den skattepliktiga el som matats in av företag i koncernen under kalendermånaden. Att ett sådant moderföretag ska beakta även övriga koncernföretags avtalsenliga rättigheter och skyldigheter vid beräkningen av det finansiella justeringsbeloppet följer av 18 § andra stycket.

Vad som avses med timintäkt, takbelopp, särskilt takbelopp och finansiellt justeringsbelopp följer av 16, 17, 21 respektive 18 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6 och 3.7.

20 § En skattskyldig får välja att för en enskild kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat, förutsatt att driftskostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme.

Med driftskostnader avses en kraftproduktionsanläggnings fasta och rörliga kostnader för att framställa el.

I paragrafen finns bestämmelser om möjligheten att för en enskild kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat.

I första stycket anges att en skattskyldig får välja att för en enskild kraftproduktionsanläggning beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat, förutsatt att driftskostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme. Det är frivilligt att använda sig av möjligheten att beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat för en kraftproduktionsanläggning. Att ett särskilda takbelopp för en anläggning beräknas separat innebär att den inmatade skattepliktiga el som läggs till grund för beräkningen inte också ska ingå i beräkningen av takbeloppet enligt 17 §.

Vidare anges att en förutsättning för att få beräkna timintäkterna och ett särskilt takbelopp separat är att driftskostnaderna för anläggningen överstiger 1 957 kronor per megawattimme. Att driftskostnaderna ska överstiga den högsta gränsen för intäktstaket för att det ska vara tillåtet att fastställa ett högre tak för marknadsintäkter framgår av artikel 8.1 b i rådets förordning om en krisintervention.

I andra stycket anges att med driftskostnader avses en kraftproduktionsanläggnings fasta och rörliga kostnader för att framställa el, per framställd megawattimme. Fasta kostnader innefattar t.ex. kostnader för räntor och personal samt avskrivning på anläggningstillgångar. Exempel på rörliga kostnader är kostnader för bränsle, drift och underhåll. Som utgångspunkt ska alla kostnader som är nödvändiga för att el ska kunna framställas i kraftproduktionsanläggningen beaktas. Sådana kostnader som får beaktas vid beräkningen av ett finansiellt justeringsbelopp enligt 18 § utgör dock inte driftskostnader. Det gör inte heller kostnader som är hänförliga till balansmarknaden, omdirigering eller motköp och som inte påverkar beskattningsunderlaget.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

21 § Ett särskilt takbelopp enligt 20 § beräknas genom att

1. det totala antalet megawattimmar skattepliktig el från den aktuella kraftproduktionsanläggningen som den skattskyldige matat in under kvalificerade timmar den aktuella kalendermånaden multipliceras med summan av driftskostnaderna för timmarna, och

2. produkten av beräkningen enligt 1 multipliceras med faktorn 1,3.

Det särskilda takbeloppet kan högst uppgå till summan av kalendermånadens timintäkter för den aktuella kraftproduktionsanläggningen.

Paragrafen anger hur ett särskilt takbelopp enligt 20 § ska beräknas.

I första stycket anges hur beräkningen ska gå till.

I andra stycket anges en begränsning som innebär att det särskilda takbeloppet inte kan överstiga summan av kalendermånadens timintäkter

för den aktuella kraftproduktionsanläggningen. Därigenom kan inte ett särskilt takbelopp leda till att även timintäkter från el framställd i andra kraftproduktionsanläggningar räknas bort från beskattningsunderlaget.

Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

Skattens storlek

22 § Skatt ska betalas med 90 procent av beskattningsunderlaget.

I paragrafen anges skattens storlek.

Skatt ska betalas med 90 procent av beskattningsunderlaget. Detta överensstämmer med artikel 7.5 i rådets förordning om en krisintervention. Hur beskattningsunderlaget ska beräknas anges i 16–21 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 3.8.

Förfarande

23 § I skatteförfarandelagen (2011:1244) finns bestämmelser om förfarandet vid beskattningen.

I paragrafen upplyses om att skatteförfarandelagen gäller för förfarandet vid uttag av skatten. Skatteförfarandet behandlas närmare i avsnitt 4.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

7.2 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

3 kap.

15 a § Med punktskatt avses även skatt enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

Paragrafen är ny. Paragrafen reglerar vad som avses med punktskatt och kompletterar 15 §.

Av paragrafen framgår att skatt på överintäkter från el ska anses som en punktskatt.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

7 kap.

1 b § Skatteverket ska, utöver vad som följer av 1 och 1 a §§, registrera den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

Paragrafen är ny. Paragrafen reglerar vem som ska registreras hos Skatteverket och kompletterar 1 och 1 a §§.

Av första stycket framgår att den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el ska registreras hos Skatteverket. För det fall det är moderföretaget i en koncern som är skattskyldigt för all skattepliktig

el som matats in av företag inom koncernen, är det moderföretaget som ska registreras.

Av *andra stycket* framgår vem som ska registreras i det fall den skattskyldige har en företrädare enligt 5 kap. Dessa företrädare ska registreras i stället för den skattskyldige.

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

26 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- vem som ska lämna en skattedeklaration (2 och 2 a §§),
- vilken sorts skattedeklaration som ska lämnas (3–9 §§),
- redovisningsperioder (10–17 §§),
- vad de olika skattedeklarationerna ska innehålla (18–25 §§),
- när en skattedeklaration ska lämnas (26–37 §§),
- att viss verksamhet ska redovisas för sig (39 §), och
- ändring eller tillägg av uppgifter om betalningsmottagare (40 och 41 §§).

I paragrafen anges innehållet i kapitlet. Ändringarna är föranledda av att en ny paragraf införs i 2 a § och som avser vem som ska lämna en skattedeklaration.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.1.

2 a § *En skattedeklaration ska också lämnas av den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.*

Paragrafen är ny. Paragrafen reglerar att en skattedeklaration ska lämnas av den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el.

Skyldig att lämna skattedeklaration är den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el, vilket regleras i 10 § i den lagen. Skyldighet att lämna skattedeklaration är således inte avhängigt om den skattskyldige ska betala skatt.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.1.

22 a § *I stället för vad som anges i 22 § ska en punktskattedeklaration från den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el innehålla uppgift om*

1. antal megawattimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden,
2. summan av samtliga timintäkter under redovisningsperioden,
3. finansiellt justeringsbelopp, och
4. skattens nettobelopp.

För en skattskyldig som enligt 20 § lagen om skatt på överintäkter från el väljer att för en eller flera kraftproduktionsanläggningar beräkna timintäkter och särskilt takbelopp separat gäller följande. Dessa uppgifter för de aktuella anläggningarna ska redovisas för sig. I deklarationen ska då även uppgift som avses i första stycket 1 redovisas separat för de anläggningarna.

Paragrafen är ny. Paragrafen reglerar vilka uppgifter en punktskattedeklaration som redovisar skatt på överintäkter från el ska innehålla.

Av *första stycket 1* framgår att uppgift ska lämnas om mängden skattepliktig el som har matats in under kvalificerade timmar. Vad som

avses med skattepliktig el och kvalificerad timme definieras i lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el. Det är summan av inmatad el under kvalificerade timmar under redovisningsperioden som ska redovisas och mängden redovisas i enhet megawatttimmar. Med redovisningsperiod avses kalendermånad.

I *första stycket 2* anges att timintäkter ska redovisas. Vad som avses med timintäkter definieras i lagen om skatt på överintäkter från el. Det är summan av samtliga timintäkter under redovisningsperioden som ska anges.

I *första stycket 3* anges att finansiellt justeringsbelopp ska anges. Vad som avses med finansiellt justeringsbelopp definieras i lagen om skatt på överintäkter från el. Beloppet avser hela redovisningsperioden.

Av *första stycket 4* framgår att skattens nettobelopp ska anges.

För det fall det är moderföretaget i en koncern som är skattskyldigt för all skattepliktig el som matats in av företag inom koncernen ska uppgifterna i deklarationen avse all skattepliktig el som levererats av koncernen.

Av *andra stycket* framgår att skatt hänförlig till en kraftproduktionsanläggning i vissa fall ska redovisas för sig. Detta gäller i de fall en skattskyldig väljer att för en eller flera kraftproduktionsanläggningar beräkna timintäkter och särskilt takbelopp separat i enlighet med 20 § lagen om skatt på överintäkter från el. Dessa uppgifter för de aktuella anläggningarna ska redovisas för sig. I deklarationen ska då även uppgift om antal megawatttimmar skattepliktig el som matats in under kvalificerade timmar under redovisningsperioden redovisas separat för de anläggningarna.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.2.

33 g § *Den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el ska redovisa skatten i en skattedeklaration som ska ha kommit in till Skatteverket senast den 15 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång.*

Paragrafen är ny. Paragrafen reglerar deklarationstidpunkten för den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el.

Bestämmelsen innebär att skattedeklaration ska ha kommit in till Skatteverket senast den 15 i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.3.

39 kap.

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- definitioner (2 och 2 a §§),
- generell dokumentationsskyldighet (3 §),
- dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt (3 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el (3 b §),
- dokumentationsskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),
- dokumentationsskyldighet som avser personalliggare (11–12 §§),
- dokumentationsskyldighet som avser torg- och marknadshandel (13 §),
- dokumentationsskyldighet som avser omsättning av investeringsguld (14 §),

- dokumentationsskyldighet som avser avropslager (14 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§), och
- föreläggande (17 §).

I paragrafen anges innehållet i kapitlet. Ändringen innebär att en ny strecksats i paragrafen läggs till med anledning av att en bestämmelse om dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el införs i 3 b §.

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

3 b § *För den som är skattskyldig enligt lagen (2023:000) om skatt på överintäkter från el ska underlaget som anges i 3 § även innehålla*

- 1. dokumentation för kontroll av skattepliktig el som framställts i Sverige,*
- 2. uppgift om från vilken källa elen har framställts, och*
- 3. en beskrivning av den skattskyldiges beräkning av finansiellt justeringsbelopp.*

Paragrafen är ny. Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka uppgifter som även ska finnas med i det underlag som avses i 3 § för den som är uppgiftsskyldig enligt 15–35 kap.

Bestämmelsen utgör ett komplement till skyldigheten i 3 § och övriga bestämmelser om skyldighet att bevara räkenskaper m.m. Bestämmelsen gäller endast för den som är skattskyldig enligt lagen om skatt på överintäkter från el. Bestämmelsen syftar till att skapa ett bättre underlag för Skatteverket att kontrollera lämnade uppgifter när det gäller timintäkter, finansiellt justeringsbelopp och eventuella driftskostnader som krävs för att korrekt beräkna beskattningsunderlaget enligt den lagen.

Bestämmelser om hur länge olika typer av underlag måste bevaras finns i 9 kap. 1 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261).

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.